TEKNİK GÜÇ

54/15 EYLÜL 1974

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI'NIN YAYIN ORGANIDIR

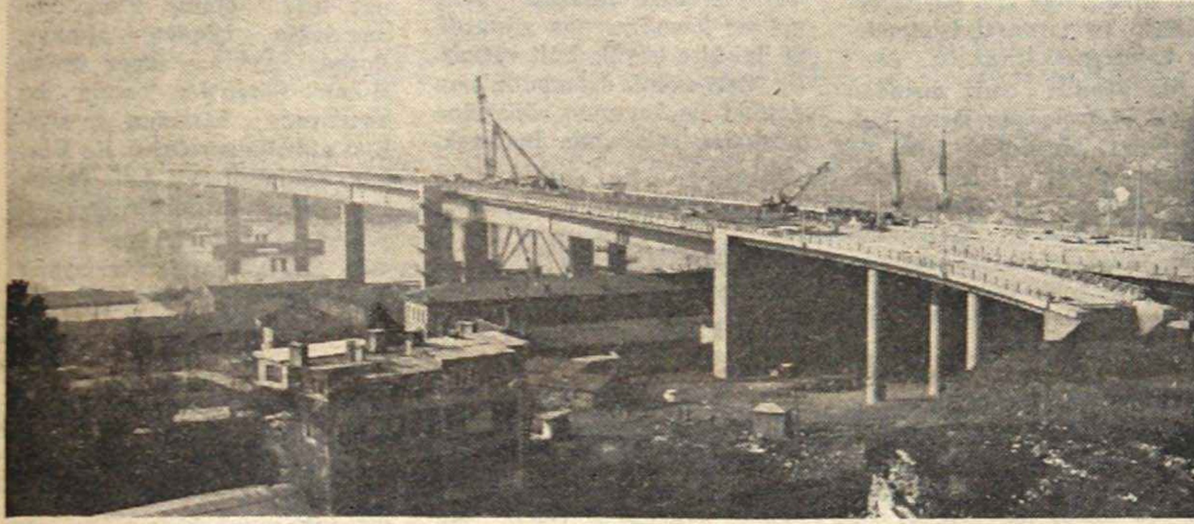
İSTANBUL ŞUBESİ TARAFINDAN 15 GÜNDE BİR YAYINLANIR

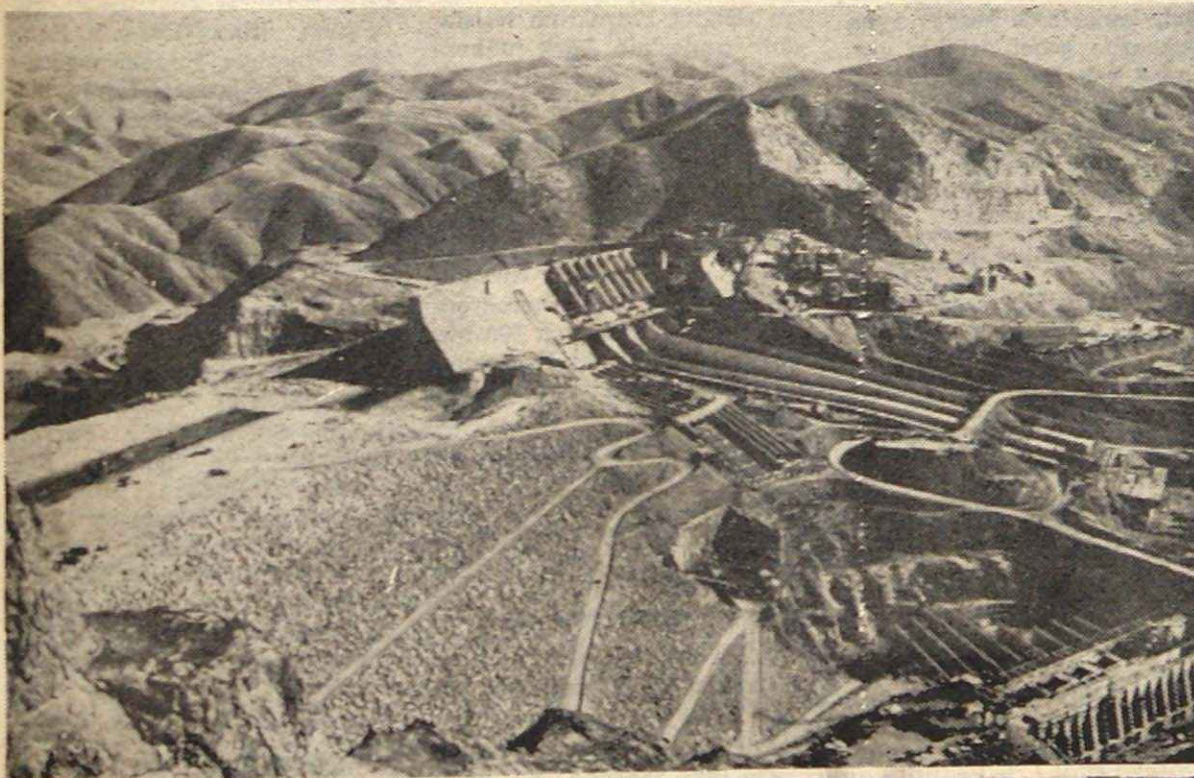
3. HALİÇ KÖPRÜSÜ HİZMETE GİRDİ / ULUSAL KAYNAKLAR KONGRESİ YAPILDI / KEBAN NİHAYET İŞLETMEYE GEÇEBİLDİ

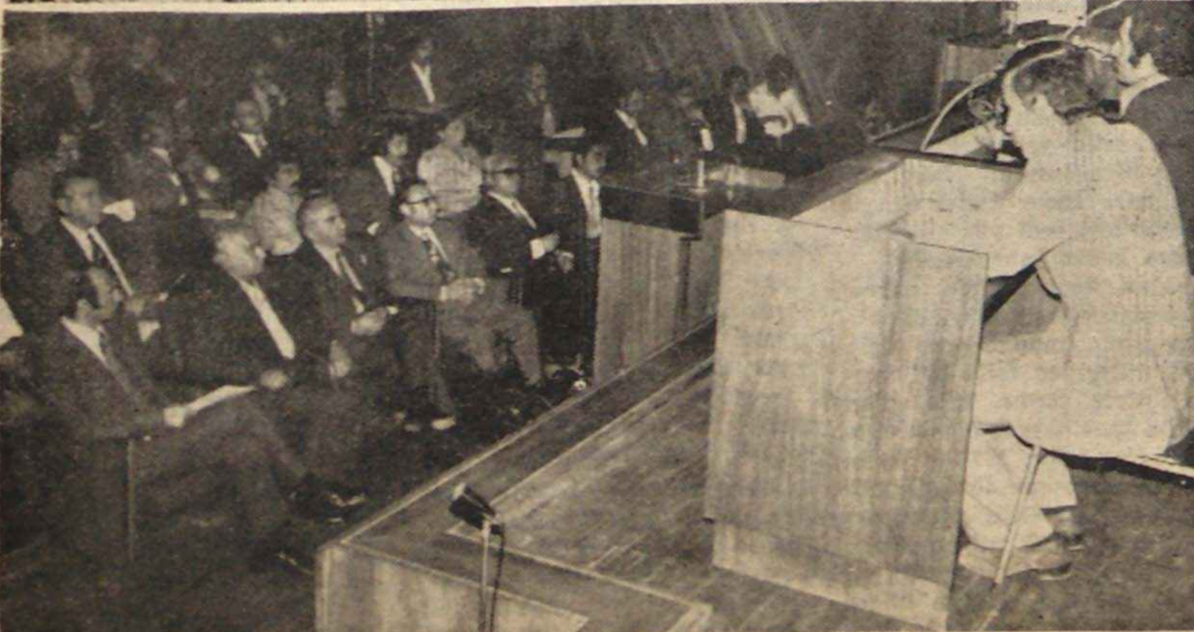
● Keban'ın ilk 4 ünitesi 4 yıl gecikmeyle işletmeye açılabildi. Dünyanın üçüncü büyük barajı olan Keban, yılda 5 milyar kw-saat enerji üretimi sağlayacak. Şimdiye kadar uygulanan bütün büyük projeler gibi dışa bağımlılığın damgasını taşıyan bu dev barajdan gelecek sayımızda ayrıntılı olarak söz edeceğiz.

● 19 - 20 Eylül tarihlerinde Mühendis ve Mimar Odaları İstanbul Koordinasyon Kurulu'nun düzenlediği ve DİSK ile ona bağlı sendikaların önemle izledikleri «Ulusal Kaynaklar Kongresi» nde yurtsever teknik elemanlar ve bilim adamları soruna ilişkin görüş ve önerilerini açıkça ortaya koydular. Bu konu ile ilgili ayrıntılı haberlerimizi (6. ve 7.) sayfalarımızda bulacaksınız.

● 3. Haliç köprüsü hizmete açıldı. Bu konuda ayrıntılı bilgiyi gelecek sayımızda ilginize sunacağız.

TÜTED'DE BİRLEŞİYORUZ!

Örgütlenmemiz Güçleniyor

"Yan Ödemeler ve Sendikalaşma" Konulu çeşitli toplantılar düzenleniyor

TÜTED İstanbul Şubesi, MMO İstanbul Koordinasyon Kurulu ve İstanbul'dak üm Oda, Şube ve temsilcilikler işyerlerinde toplantılar düzenliyor.

Yan ödeme kararnamesi, teknik elemanların beklediklerini getirmedi. Felsefesi açısından anti - demokratik oluşu, puan saptanmasında Genel Müdürlüklere sonsuz derecede yetki vermesi ve her şeyin üzerinde artan hayat pahalılığına yetişemeyişi teknik elemanlar arasında da tepkilere yol açtı.

Kararname, getirdikleri ve götürdükleri bir yana, teknik eleman sorunlarına çözüm göstermede yardımcı da oldu. Örgütsüz olan her kitle gibi, teknik elemanların da ekonomik ve demokratik sorunlarının beklemekle değil, örgütlü mücadele vermekle çözümlenebileceğini sergiledi.

Teknik elemanların yoğun olduğu işyerlerinden gelen tepkileri göz önüne alan Koordinasyon Kurulu ve TÜTED İstanbul Şubesi işyerlerinde Yan Ödemeler ve Sendikalaşma konulu toplantılar düzenlenmesine karar verdi.

9 Eylül 1974 günü bir araya gelen TÜTED İstanbul Şubesi ve MMO İstanbul Koordinasyon Kurulu, işyerlerinde toplantıların düzenlenmesi için Odalar arasında işbölümü yaptı. Ayrıca işyerlerindeki bu toplantılarda yapılacak TEKNİK ELEMAN ANKETİ düzenlenmesine karar verdi. Anket teknik elemanların bugünkü ve dünkü ekonomik durumunu, TÜTED'e üye olma, Sendikalaşma doğrultusundaki çalışmalar konularındaki eğilimlerini tesbit etmeyi amaçlıyor.

11 Eylül'de Tekel Genel Müdürlüğünde yapılan toplantıya, İnşaat Mühendisleri Odası, Makine Mühendisleri Odası, Elektrik Mühendisleri Odası, Mimarlar Odası (birer temsilcileri ile), İstanbul Odalararası Koordinasyon Kurulu Sekreteryası ve T.Ü.T.E.D. İstanbul Şubesi Başkanı konuk konuşmacı olarak katıldılar. Toplantıyı Tekel Gn. Md. bünyesinde çalışan 60 kadar teknik eleman izledi.

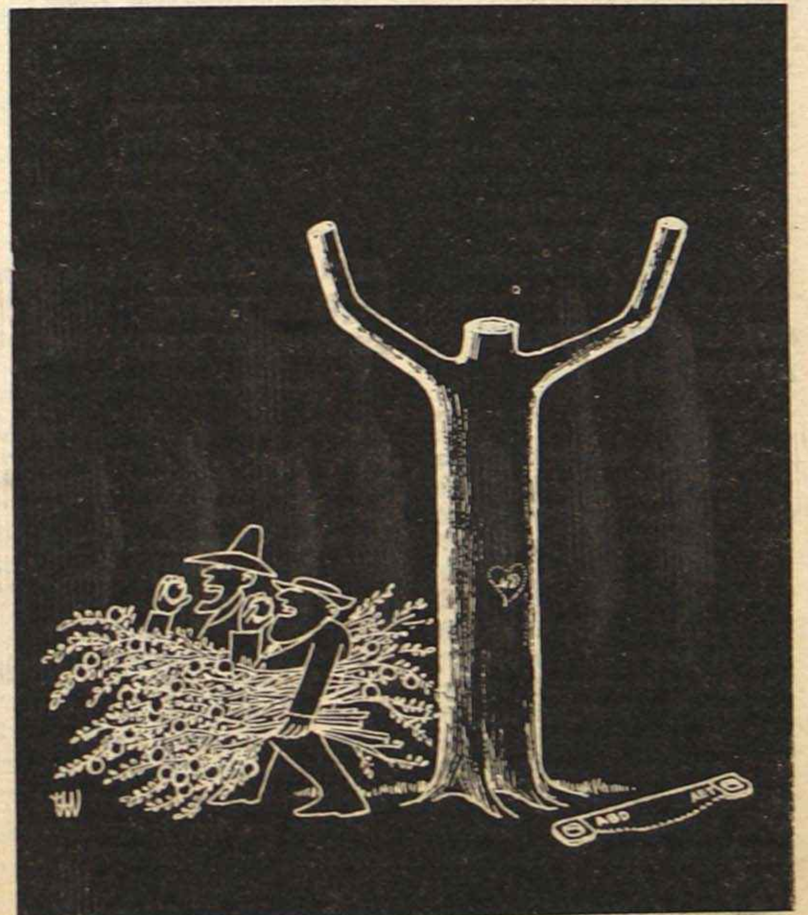
Konuşmacılar, çıkarılan Yan Ödeme Kararnamesinin Ekonomik Sorunları çözemiyeceğini ve Teknik Elemanlar arasında büyük ayrıcalıklar yaratacağını, her sene bütçe kanunu ile birlikte ortaya çıkan

(Devamı 10. Sayfada)

AET ÖZEL İHTİSAS KOMİSYONU TMMOB'NİN GÖRÜŞÜNÜ SORDU

D.P.T. tarafından oluşturulan ve AET ile ilişkilerin sürdürülmesi ve geçiş dönemi koşullarının yeniden ele alınması sırasında Türkiye'nin önerilerini saptamak amacını güden Özel İhtisas Komisyonu ilk toplantısını yaparak komisyonun çalışma şeklini saptamış ve başkanlığa S.B.F. öğretim üyelerinden Prof. Gündüz ÖKÇİN getirilmişti.

Daha sonra Komisyon, TMMOB den görüş istenmesini de kararlaştırdı. Bu görüşün daha önce belirtilen yurtsever açıklamalar paralelinde oluşacağı ve ulusal çıkarlarımıza teknik elemanlarca sahip çıkışın bir somutlaması olacağı biliniyor...

15 günden kalanlar

DİYARBAKIR İPLİK FABRİKASI İKMAL İNŞAATI İHALESİNİ MELİH YÖNSEL FİRMASI KAZANDI

Sümerbank Genel Müdürlüğü tarafından Diyarbakır'da kurulmakta olan pamuk ipliği fabrikasının ikmal inşaatı ile ilgili teklifler 10 Eylül 1974 günü alınmış ve ihaleyi Melih Yönsel Firması kazanmıştır. Melih Yönsel Firması 33 milyon lira keşif bedeli üzerinden 31.5 milyon lira teklif ederek, diğer firmalara göre en uygun teklifi vermiştir.

Öğrenildiğine göre, Diyarbakır İplik Fabrikası 128.5 milyon liralık yatırım gerektirmektedir. 1976 yılında tamamlanmış olması öngörülen tesisin yılda 4420 ton pamuk ipliği imal etmesi planlanmıştır. Tesisin makina ve ekipmanları Amerikan Whitin, İsviçre'li Heberlain, Alman Hergert ve İngiliz Carding Specialist Co. firmalarına sipariş edilmiştir.

MARMARİS - DALYAN - ORTACA YOLUNUN SANAT YAPILARI VE ÜST YAPI İNŞAAT İŞİ İHALEYE ÇIKARILDI

Karayolları İzmir 2. Bölge Müdürlüğü, Marmaris turistik yollarından Marmaris - Dalyan - Ortaca yolunun Marmaris - Aksaz arasındaki 14 km. lik kesimin sanat yapıları, tesviye ve üst yapı işlerini ihaleye çıkartmıştır.

İhaleye katılmak isteyen firmalar 4 Ekim 1974 gününe kadar Karayolları İzmir Bölge Müdürlüğüne başvurarak iştirak belgesi isteyeceklerdir. Kendilerine belge verilecek firmalar kesin tekliflerini 10 Ekim 1974 tarihine kadar adı geçen daireye vereceklerdir.

SULAMA PROJELERİ İHALELERİ

DSİ Genel Müdürlüğü tarafından ihaleye çıkarılan Tercan Ovasının sulanmasıyla ilgili mühendislik müşavirlik hizmetlerini Topçağ Müşavirlik Firması kazanmıştır. Adı geçen firma ihaleyi 1.9 milyon lira karşılığında kazanmıştır. Tercan'da kurulacak sulama tesislerinin fizibilite etüdleri ve kesin prijeleri ile ihale evraklarını hazırlayacaktır. Firma bütün bu çalışmaları 18 ayda tamamlayacak, hazırlayacağı raporları DSİ'ne verecektir.

Manavgat Çayı sağ sahil sulaması 1. kısım inşaat ihalesini ise en çok tenzilât teklifi

ile gelen Aksu A.Ş. kazanmıştır. Bolu - Düzce Ovası sol sahil sulaması III. kısım ikmal inşaatı ihalesini de Enver Ayanlar Firması kazanmıştır. Bu arada, Mardin - Nusaybin Sulama Projesi tevsiatı ile ilgili ihaleye katılan olmamıştır.

DİVRİĞİ KONSANTRASYON VE PELET TESİSLERİNİN SOSYAL KONUTLAR İHALESİNİ GAZİ BELLİ FİRMASI KAZANDI

Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğüne bağlı olarak Divriği Proje Müdürlüğünce yürütülmekte olan Divriği Konsantrasyon ve Pelet Tesisi Projesinin B tipi sosyal konutların inşası ile ilgili ihaleyi Gazi Belli Firması kazanmıştır. Keşif bedeli 26.674.778.26 lira olan ihalenin en az zam teklifinde bulunan Gazi Belli Firmasına verilmesine, Türkiye Demir ve Çelik İşletmelerinin Yönetim Kurulu kesin kararlar vermiştir. İhaleye katılan firmalar keşif bedeli üzerinden aşağıda gösterilen zam tekliflerini yapmışlardır.

Gazi Belli	%29 zam
Tanis Koll. Şti.	%33 zam
L. Demirdöven	%40 zam

YSE'NİN MAKİNA VE TEÇHİZAT YENİLEME PROJESİ ÇERÇEVESİNDE ALACAĞI 11 SU SONDAJ MAKİNESİ İLE İLGİLİ TEKLİFLER

YSE Genel Müdürlüğünün 1.5 milyar liralık yatırım gerektiren makina ve teçhizat yenileme projesi çerçevesinde satın alacağı 11 adet su sondaj makinası ile ilgili teklifler 18 Eylül 1974 günü alınmıştır.

İhaleye 8 firma teklif vermiş, bunlardan 3'ü teminat getirmedikleri için şimdilik ihale dışı bırakılmış ve 5 firmanın teklifi açılmıştır. İhaleye geçerli teklif veren firmalar ve fiyatları şöyledir:

Oil Field Supply (Amerika)
Siemsmick (Kanada)
Koehring Speedstar (Ame.)
İngersol Rand (Amerika)
Hands (İngiliz)

Toplam FOB	1.411.960	dolar
» »	1.299.955	»
» »	1.903.099	»
» »	1.589.324	»
» »	561.345	sterlin

ALMANYA'DA ÇALIŞAN İŞÇİLER KİREÇ FABRİKASI KURUYOR

1040'ı yurt dışında çalışan işçilerden oluşan 1300 ortaklı bir halka açık anonim şirket tarafından temeli atılan Gümüşhane kireç sanayi tesislerinin 1967 yılında üretime geçeceği açıklanmıştır.

Gümüşhane'nin ilk fabrikası olan Kale kireç sanayii tesisleri 16 milyon lirası öz sermaye olmak üzere 31 milyon liraya mal olacaktır. Bayındırlık Bakanı Erol Çevikçe tarafından temeli atılan tesislerde yılda 54 bin ton paketlenmiş toz kireç elde edilecektir.

Şirket Genel Müdürü Yaşar Turan, tesislerin Erzurum, Artvin, Erzincan, Gümüşhane, Trabzon, Gi...

rinde tüketilen toz kirecin yüzde 60'ını sağlayacağını bildirmiştir. İlk etapta su tarhı hattı, su deposu, ihata duvarları, saha seviyesi, sosyal tesisler, kanalizasyon ve bağlantı yolunun yapılcaağını belirten Yaşar Turan 2 aya kadar fırınların temelini de atma imkânına kavuşacağız» demiştir.

Kale kireç sanayiinin birinci kısım tesisleri 1,5 milyon liraya mal olacaktır.

D.P.T. AÇIKLADI : «YURT DIŞINDA ÇALIŞAN İŞÇİLERİMİZ EV ve ARSAYA YATIRIM YAPIYOR»

Yurt dışından dönen işçilerin getirdikleri paraları hangi yönde harcadıklarını gösteren bir araştırma yayınlanmıştır. Devlet Planlama Teşkilâtı tarafından yayınlanan araştırmanın sonuçları oldukça ilginç bulunmaktadır. Sekiz ilde örnekleme yöntemiyle yapılan araştırma sonuçlarına göre, yurt dışından dönen işçilerin toplam harcamaları içinde en çok konut, arsa gibi gayrimenkullere ve tarımsal işletmelere harcamaktadırlar.

Öte yandan yurt dışından gelen işçilerin paralarını kullandıkları bir diğer alan da faiz karşılığında borç para vermeleri olmaktadır.

Araştırmada da belirtildiği gibi, yabancı ülkelerde çalışan işçilerimiz tasarruflarının yüzde 1.8'ini borç vererek değerlendirmektedirler.

Yurt dışındaki işçilerimizin Türkiye'deki harcamalarından bankaların genellikle pek az pay aldıkları görülmektedir. İlginç bir nokta, kadın işçilerimizin konut harcamaları yanında bankalarda hesap açma konusunda genel dağılım oranından pek farklı bir davranış göstermektedirler. Kadın işçilerimiz tasarruflarının yaklaşık olarak yüzde 17'sini bankalarda değerlendirmektedirler.

İSTANBUL'UN KANALİZASYON SORUNU ÇÖZÜLMELİ

İstanbul Kanalizasyon Yaptırma Derneği Başkanı İstanbul Milletvekili Reşit Ülker, şehrin kanalizasyon durumu ve derneğin çalışmaları hakkında şöyle konuşmuştur:

«İstanbul'da yaşayanların sağlığı ve İstanbul'un turistik şöhreti tehlike içindedir. Pislikler yollardan akmakta, denizler içine girilemez mikrop yuvaları halindedir. Bu nedenle kolera, çocuk felci, bulaşıcı sarılık gibi hastalıklar zaman zaman kentte salgınlar yapmaktadır. Bu durumun nedeni kentin yeterli kanalizasyonu olmamasıdır. Dört bin kilometre kadar kanal olması gerekirken, yedi yüz elli kilometre kadar kanal vardır.

«Yani, kentin yüzde sekseni kanalizasyonsuzdur. Kanalizasyonun yapılabilmesi için dört milyardan fazla bir paraya ihtiyaç vardır. İstanbul'un bütün kanalizasyon planları hazır durumdadır. 1974'de İstanbul Belediyesinin dört yüz milyona yakın bütçe açığı vardır. Üstelik 665 milyon liralık eski borç devralmıştır. Bu yıl gerek belediye gerekse diğer kaynaklardan 70 milyon lira

70 kilometre kadar kanal yapabileceği gözönünde bulundurulursa bu tempo ile ancak 65 yıl sonra İstanbul kanalizasyonu tamamlanabilir. Yapılacak iş bellidir. Kanalizasyon bütün dünyada bu mahallî hizmetten yararlananların katkısı ile yapılmaktadır. Her mülk sahibi mülkünün cephesine düşen kanalizasyonun bedelini ödeyecektir. Yani herkes kendi kapısının önünü süpürecektir. Bunun tutarı bugün fosептik için ödenenden daha azdır. Esasen bugün halk en yoksul semtlerde bile gönüllü olarak bunu yapmaktadır. İkinci ve Üçüncü Beş Yıllık Planlar bu ülkeyi benimsemişlerdi. Bu ana temele dayanan İstanbul Kanalizasyon İdaresi yasa önerisini 1967'de Meclis'e vermiştim. Bu dönem başında da yeniledim. Bu yasa en kısa zamanda çıkarılmalıdır. Bu konuda basın, halk, uzmanlar, ilgililer yardımcı olmaktadırlar. Bundan başka bu yasanın çıkması Dünya Sağlık Teşkilâtının vermek istediği kredinin de alınmasını sağlayacaktır. Derneğimiz bunları sağlamak amacı ile kurulmuştur. Bu konuda kamuoyunu ve yetkilileri etkilemeye çalışıyoruz. Sayın İsvan'ın işbaşına gelir gelmez kanalizasyona gösterdiği ilgi bize büyük ümit vermiştir. Derneğimiz İstanbulluların desteği ile konunun çözümüne yardımcı olacağına inanmaktadır.

FERROKROM TESİSLERİ 1976'DA HİZMETE GİRECEK

Elâzığ'da «Ferrokrom» yapacak büyük bir tesis kurulacaktır. Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı, temeli atılan «Elâzığ Ferrokrom tesislerinin projesinin Türk mühendis, teknisyen, işçisi tarafından tamamlanacaktır. 1976 yılı sonlarında işletmeye girecek tesislerin 264 milyon 500 bin liraya çıkacak tesislerde 210 personel çalışacaktır. Yılda, yurda bugünkü fiyatlarla 10,5 milyon dolarlık döviz kazandıracak olan Elâzığ Ferrokrom tesislerinin, 90 milyon 200 bin TL. tutarındaki dış finansman ihtiyacı Japon kredisinden sağlanacaktır.

ELBİSTAN AFŞİN İHALESİ İÇİN RAPOR DÜZENLENDİ

Afşin - Elbistan linyit yataklarının işletilmesinde gerekli olan kömür çıkarma makinalarının ihalesinde ortaya çıkan ülke zararına durumun incelenmesi hızlanırken Başbakan Ecevit'in görevlendirdiği denetimciler ortada % 8 daha ucuza fiyat teklifi veren firma varken bir başkasına daha pahalı olarak bu mali portesi 1 milyar 200 milyon liralık ihale verilmek istenmesi üzerine payı olanları tesbit etmeye başlamışlardır. Başkent Ankara'da ve teknik kesim de günün tek konuşulan konusu olan bu ihale de ülke zararına çalıştıkları tesbit edilenler hakkında ne işlem yapılacağı belirlenmeye başlamıştır.

Denetimcilerin konuya ilişkin olarak hazırladıkları raporda şöyle denilmektedir: «Afşin - Elbistan elektrik projesinin santral kısmı TEK tarafından ... karacak makinalarla ilgili kısmı Türkiye Kömür İşletmesi tarafından ihaleye çıkarılmıştır.

TKİ 1 mart 1974 te 4 firmadan teklif almış ve teknik değerlendirme için Suat Seyhun, Arif Tekkaya, Tahir Parlak, Ömer Özden, Levent Gündüz, İhsan Dörtel'den oluşan bir komisyon seçmiştir. Bu komisyon yaptığı çalışmalar sırasında tekliflerden büyük farklılık sebebiyle doğru bir değerlendirme yapılmayacağı görüşüne varmış. Ve ihaleyi iptalin doğru olacağı görüşünü savunmuştur. Yapılan baskılarla her seferinde işine devama zorlanmıştır. Komisyonun kararının ihaleyi iptal ederek süratle ve kesin şartlar ön gören bir şartname ile tekrarlamak olduğu sabitleşmiştir. Buna rağmen yapılan etkilemelerle komisyon çelişkilerle dolu ama zorlanırsa Buckau firmasını tercih eder görünüşte bir rapor vermiştir. TKİ deki etkin kuvvetler değerlendirme komisyonunun raporunu zayıf bulduklarından müdafaası kolay bir görüntü temin etmek gayesi ile konuyu TKİ satın alma komisyonuna havale etmiş ve Behçet Alpay tekaüt olmuş, Fuat Semercioğlu işinden alınmış, Bozkurt Aykın, Ömer Özden Hikmet Sözen'den kurulu bu komisyona konunun spesiyalisti olduğu gerekçesi ile Gürbüz Fındıkgil ve Arif Tekkaya ilâve edilmişlerdir.

Bütün bu tedbirlere rağmen TKİ satınalma komisyonu 7 üyesinden 5 inin ittifakı ile ihalenin iptal edilmesi kararını vermiştir. Gürbüz Fındıkgil ve Arif Tekkaya başlangıçta karara iştirak ederek imza etmişler, sonradan kararı geri çekerek imzalarının üstüne «muhalefet şerhim aşağıdadır,» ibaresini koymuşlar ve imzanın altına «İhalenin Buckau firmasına yapılması görüşünde olduklarını bildiren bir beyan koyarak tekrar imzalamışlardır. Bunun üzerine konu kati karar mercii addedilen TKİ yönetim kuruluna getirilmiştir. TKİ yönetim kurulunu, Sadık Aksoy (genel müdür), Servet Eyüpgiller (Avukat ve Enerji Bakanlığı Temsilcisi) Mithat Eren (işçi temsilcisi) teşkil etmektedirler. Çok uzun ve çekişmeli oturumlardan sonra Sıddık Aksoy, Servet Eyüpgiller ve Bahattin Ertürk'ün işi Buckau firmasına ihale etmek yönünde oy kullandıkları Necmettin Vangölü ile Mithat Eren'in ise 30 sahifeye yakın muhalefet şerhini yazarak ihalenin iptali yönünde oy kullandıkları saptanmıştır.»

YÖNDEMLİ BARAJI 17 MİLYON LİRAYA MAL OLACAK

Diyarbakır Çınar yolundaki Karaköprü çay üzerinde inşa edilecek ilan Yöndemli barajı 17 milyon liraya mal olacak. Etüt çalışmaları tamamlanan baraj 846 hektar arazinin sulanmasını sağlayacak. Yöndemli barajının çevreye bırakacağı gayrı safi hasılanın 8 milyon 460 bin lira olacağı ifade ediliyir. Yöndemli barajından Başpınar, Pırnak ve Güzelşeyh köyleri de yararlanacak. Yöndemli barajının sulama sahasında pamuk ve çeltik ekimi yapılacak.

AMAÇ SOMUTA İNDİRGENMİŞTİR

ENİS ÜSER

Not : *Bu yazı Ecevit'in istifa edeceğini açıklamasından önce yazılmıştır.*

Kıbrıs olayları şimdilik geçici bir durgunluğa erdi. Başbakan Ecevit'in belirttiği gibi dikkatler iç sorunlara çevrildi. İlginç olan nokta Kıbrıs'a çıkarma kararını ortaklaşa alan koalisyon, iç sorunlar ön plâna çıkınca çatırdama sesleri vermeye başladı. Bu durum bir kere daha gösteriyor ki, mevcut siyasî iktidar toplumsla yapıyı tam olarak yansıtmaktan çok uzak. Evet, «haysiyetli dış politika» konusunda halkımızın tavrı ortak. Ancak bu politikanın devamını sağlayacak içerideki maddî güç, yani iç politikanın egemen gücü ne olacak? «Haysiyetli dış politika» yurtseverlerin tavrı olacağına göre bu soruya tüm yurtsever tabaka ve sınıflar şeklinde cevap vermek gayet doğaldır. Ne var ki gerçek bu kadar yalın değildir; her zaman kolayca kavranamayabiliyor. «Haysiyet»in bir gereği olarak sunulan bir çözümün uzun vadede yurtseverlerin aleyhine olduğu ortaya çıkabiliyor. Zaten politika, sınıfların kendilerini gerçekleştirmek için iktidara gelme çabalarından başka nedir?

Biz teknik elemanlar da kendimizi gerçekleştirmek, yaratıcılığımızı ortaya koymak ve onu kendi amaçlarımız için kullanmak istiyorum. O halde biz de, amaçları bizimkine uygun olarak kendisini gerçekleştirmek isteyen toplumun diğer kesimleri ile birlikte iktidara gelmek istiyoruz. Bu her sınıf ve tabaka için her zaman ön görülen bir amaçtır. İktidara gelme çabaları ancak ve ancak kendi dar menfaatleri geniş toplum kesimlerinin menfaatleri ile çelişenler saklar. Yurtsever için, aksine, iktidar mücadelesi en kutsal mücadeledir; kutsaldır, çünkü bu mücadele içinde, en geniş insancıl amaçları barındırır; kutsaldır çünkü bu mücadelede yurtseverler en üstün yaratık olan insanın bıçak gibi bilenmiş bilincinden kaynaklanan Hazreti Eyüb sabrı ile acıya, sıkıntıya katlanırlar.

Evet, her gerçek yurtseverin Kıbrıs görüntüsü ile ortaya çıkan Orta - Doğu çıkar çatışmasında gözlerini ülke menfaatlerini kollamak için dışarıya çevirdiği bir anda ibre birden bire içteki menfaat çatışmasına döndürüldü. Bir an adeta şaşkın şaşkın baktık. Çünkü etrafımızda gördüğümüz kişiler böyle bir çatırdının artık başlaması gerektiğine karar verenler arasında değil. Gazetelerde bu gelişmeden memnun olanların, bunu hızlandırmak isteyenlerin demeçleri var. Bakıyoruz bunlar arasında bizden kimse yok. Olaylar dışımızda gelişiyor. «Halkçı İktidar» henüz anlatamadı bize bu çatışmanın nedenini. Belki anlayanlar var, belki anlatılanlar. Onlar demeç veriyorlar, gazetelere yazı yazıyorlar, aman çabuk olsun diye.

Nasıl bir kimse hakkında, kendisi için taşıdığı fikirlere bakarak bir hüküm vermiyorsak böyle bir çatırdama anında da, bu anın kendi kendisini değerlendirmesini göz önüne alarak onun hakkında bir hükme varamayız. Tam tersine bu çatırdamayı maddî hayatın çelişkileri ile açıklamak durumundayız. Ülkemiz için bu çelişkilerin kaynağı bir çok kereler yazıldı, söylendi. İktidar mücadelesinin de bu çelişkilerden kaynaklandığını artık herkes biliyor. O halde bizim de devreye girmemiz gerekli. Her şeyden önce söylenenlere değil, yapılanlara bakacağız. Erken seçim geliyor diyorlar... Bizim de hazırlıklara başlamamızın zamanı geldi demektir bu. Kimlerle beraber olacağız iktidara yürümek için? Ortak programımız ne olacak? Bunları düşünmemiz, bulmamız gerekmekte.

Teknik elemanlar her şeyden önce adil gelir bölüşümünü sağlayacak bir iktidarın ortağı olabilirler. Bu iktidar ulusal ve emekten yana bir politika izlemelidir. Ayrıca sınırsız fikir ve örgütlenme özgürlüğü ve gerçek demokrasi bu iktidarın savunacağı, her zaman gözeteceği ilkeler olmalı. Demokrasinin birinci ilkesi olan ücretlerin toplu pazarlıkla saptanması yani sendikal haklar bütün çalışanlara sağlanmalı. Kısaca :

BIZIM IKTIDARIMIZ, TEKNIK ELEMANLARA SENDIKAL HAKLARINI VERECEK BIR IKTIDAR OLMALI!

TÜRKİYE TEKNİK ELEMANLARI "İKTİDARIN" ŞAMAR OĞLANI DEĞİLDİR

SEDAT ÖZKOL

Günümüzdeki ve yakın gelecekteki muhtemel iktidarların yapısı ve niteliği ne olursa olsun, gözönünde tutmamız ve kesinlikle ihmal etmemiz gereken temel bir gerçek var: Yurtsever ve ilerici bir emekçi kesimi olmamıza rağmen «ÖRGÜTLÜ» değiliz, haklarımızı aramakta yetersiz, mücadelede pasif ve çekingeniz. Oysa, örgütlü olmadan ve hele hele halkımızın diğer kesimleriyle birlikte mücadele etmeden haklarımızı elde edemiyeceğimiz, şimdiye kadar başımızdan geçen «acı» olayların bize, kesinlikle öğretmesi gerekirdi. Öyle olmadı; objektif koşullar bilincimize yeteri derecede kesinlik ve açıklıkla yansımadı. Bunda elbette, tedbirlilik ile pasifliği, uyanıklık ile kuşkucu olmayı, devrimci gelenekle ikirciklığı birbirine karıştıran tavırların da rolü oldu ve oluyor. Oysa, geçmişin deneylerinden ders alınması, pasifsizmin, dağınıklığın, örgütsüzlüğün gerekçeleri olarak sunulmamalı ve kullanılmamalıydı. Bununla beraber gerçekleri görmek, yanlışları saptayarak mücadeleyi örgütlü bir şekilde yürütmenin somut adımlarını atmak için, vakit geçmiş, değil. Bugün işte bu aşamaya gelmiş bulunuyoruz. Teknik eleman kitlesi bizden böyle bir olusumu gerceklestirmenin ve hızlandırmanın gerekliliğine inanmamızı, inanmanın ötesinde harekete geçmemizi bekliyor. Gün toparlanma, biraraya gelme, örgütlenme günüdür. Öyleyse somut durumun somut tahlili için geçmişe bakalım:

14 Ekim Seçimleri sırasında, Türkiye teknik elemanları yurtsever ve ilerici bir kitle olarak, bir bütün halinde, demokrasiden yana olan güçleri desteklediler, bu güçlerin politik iktidarda temsil edilmesi için somut katkılarda bulundular. Böylece «sosyla demokrat» nitelikli CHP ile, demokrasiden yana olduğunu ileri süren MSP arasındaki ortaklık da gerçekleşmiş oldu. Bir «umut» koalisyonu ile karşı karşıyaydık ve sorunlarımıza, artık bir çözüm getirileceğine inanmak istiyorduk. Çünkü, 12 Mart Muhtırası ile ülkemiz «Olağanüstü» bir döneme sokulmuş ve bu «Olağanüstü» dönemin gerekleri olarak da yine olağanüstü uygulamalara geçilmişti. Böylece yurtse- ve ekonomik mücadelesi baskı altına alınır ve yine hlakımızın bir eseri olan 27 Mayıs Anayasası değiştirilirken, yurtsever teknik elemanların da «Balyoz» Operasyonlarından nasiplerini almaları olağanüstü dönemin olağan bir uygulaması olarak gerçekleştirildi. Anti - demokratik bir bir havanın ülkemizi sardığı bir dönemde, teknik eleman kitlesinin bazı yöneticileri de zındanlarda buldular kendilerini ve tüm teknik elemanları çatısında barındıran «TEK-SEN» kapatıldı. Öte yandan meslek odaları üzerinde de yoğun baskılar ve hatta tehditler vardı. Odalar Kanunu değiştirilip meslek kuruluşlarının gerçek bir baskı grubu olarak çalışma olanakları ellerinden alınacak, «politika» ile uğraşan odalar kapatılacaklardı.

Yöneticilerinin bazılarını yitirmiş, sendikal kuruluşundan yoksun bırakılmış ve odaları en yoğun baskılar altında tutulmuş teknik eleman kitlesi, böylece, kendi ihtiyarının dışında, genel bir umutsuzluk, yılgınlık ve dağınıklığa sürüklendi. 12 Mart Sonrası iktidarları, teknik eleman kitlesinin, kendi ekonomik ve demokratik hakları için, eeslerini bile çıkartmadıklarını, çıkaramadıklarını, sevinçle gördüler.

Bütün bu olumsuz gelişimlere rağmen, hlakımızın demokrasi mücadelsei, tümüyle durdurulamadı ve Türkiye üzerinde oynanan oyunlar istenen sonuçları vermedi. Bu oyunun, hiç değilse şimdilik ve ancak bir ölçüde, başarısız oluşunda elbetteki çok önemli dış ve iç koşulların da etkisi vardı. Böylece 14 Ekim Seçimleri'nde emekçi halkımız ve bu arada emekçi halkımızın bir kesimini oluşturan Türkiye Teknik Elemanları, oylarını, kitle halinde, özgürlük ve demokrasiden yana kullandılar. Ortaya, Türkiye tekelci sermayesi'nin, Türkiye finans kapitalinin, Türkiye'deki para babalarının ve genel olarak Emperyalizmin talep ve istekleriyle, belirli ölçüde çelişen, yeni bir iktidar çıktı. Türkiye teknik elemanları, artık bu yeni iktidardan, kendilerinin Personel Kanunu'ndan çıkarılmalarını, toplu sözleşme ve grev haklarının tanınmasını bekleyebilirlerdi. (Acaba bekleyebilirler miydi gerçekten?)

manları, taban fiyatlarının arttırıldığını, haşhaş ekimine başlandığını, asgari ücretlerin yükseltildiğini, demokratik ortamın geliştiğini gördüler. İktidar, emekçi kitleleri «gözetiyor», onların «haklarını» savunuyordu. Demek artık sıra bu emekçi halk içerisinde yeralan teknik elemanlara geliyordu. Uzun yıllar süren, sabırlı bekleyiş sona ermek üzereydi ve «Vuslat Başka Bir Bahara Kalmamış» tı. Ve bu «nikbin» ortam içerisinde, birden ne Personel Kanunu'ndan çıkarılacağımız ne de Yan Ödemelere tatminkâr boyutlar verilebileceği ayan beyan ortaya çıktı. O halde «ihanete» uğramıştık. Bizi kimse savunmuyordu. Artık yapılacak hiç bir şey kalmamıştı, beklemeli ve sonuçları görmeliydik, belki «sayın» yöneticiler, bizlere Yan Ödemelerden kişi olarak daha büyük bir pay ayırırlardı. Böylesine dağınık, böylesine örgütsüz, böylesine «bireysel» dik ve ne yazık ki bugün de, büyük ölçüde hâlâ böyleyiz.

O halde gerçekleri yeniden saptamamız gerekli. Bugünkü iktidarlardan, Türkiye teknik elemanlarının içinde bulunduğu koşullarda daha fazlasını beklemenin boş bir hayal olduğunu anlamanın zamanı çoktan gelmiş bulunuyor. Yakın gelecekteki muhtemel iktidarın yapısı ve niteliği ne olursa olsun, bu iktidara «öğüt» verecek olan «iyi niyetliler» iktidardan şu gerçekleri gözönünde tutmasını talep edecekler:

1 — Türkiye teknik elemanları bugün genel bir dağınıklık ve örgütsüzlük içerisindedir. Sa't teknik sorunlar, sınırlı meslekî konu ve uğraslar, genel yaklaşımların, toplu mücadele yöntemlerinin yerini almıştır. Teknik elemanlarla emekçi halkın diğer kesimleri ve örgütleri arasında tutarlı ve sağlam bir dayanışma mevcut değildir. Bu bakımdan güçlü bir baskı grubu halinde kendi haklarını svaunmaları ve bu haklar için gereken baskıları yapmaları olanağı, hiç değilse şimdilik, sınırlıdır. Dolayısıyla, gününüz koşullarında kendilerinden «korkulması» da gerekli değildir.

2 — Tüm teknik eleman kitlesi, sayı olarak, oy potansiyeli bakımından, bilemedin, en fazla 150.000 kişilik bir kitledir. Dolayısıyla «seçimli değildir bu kitle.

3 — 12 Mart Olağanüstü Dönemi'nden sonra, Türkiye'ye 14 Ekim Seçimleri ile gelen sınırlı demokratik ortam içerisinde, teknik eleman kitlesi gerici ve sağ güçlere fırsat ve olanak vermemek için taleplerini en sınırlı düzeyde tutmayı, bu taleplerin yerine getirilmesi için örgütlü mücadeleye gitmek yerine «sorumlu kişiler» le temasa geçerek sorunları «nakletme» yi tercih etmiş ve etmektedir. Yarın da aynı gerekçelerle, «sosyal demokrat» nitelikli bir iktidara «hayırhah» davranacak, sıkıntıları sineye çekmeyi tercih edecektir.

İşte bu ve buna benzer nedenler ve gerekçelerle teknik eleman kitlesinin ekonomik ve demokratik haklarının hasır altı edilmesinde, teknik eleman yöneticilerinin «sorumlu» sorumsuzlarca küçümsenmesinde ne bir sakınca vardır ne de beis. Genel hatlarıyla böyle düşünmüştür 14 Ekim Seçimleri sonrası iktidarı ve gelecekteki muhtemel iktidarın daha başka türlü düşünmesi için de hiç bir neden mevcut değildir. Burada şu gerçeği de bir kere daha belirtelim ki, iktidarın böyle düşünmesinde, iktidar içindeki Türkiye finans kapitaline yakın ve «müzahir» olan çevrelerin «dahli» ve katkısı da büyük olmuştur.

O halde ne yapabiliriz? Bir defa kendi sayımızı geometrik bir şekilde arttırma olanağımız mevcut değil. Fakat nicel eksikliği nitel bütünlükle kapatabilir, karşılayabiliriz. Diğer bir deyisle, sayısal güçsüzlük bilinçli ve örgütlü olmakla telâfi edilebilir. Bilinçli ve örgütlü olmanın yolu ise, başta teknik eleman kuruluşlarının şimdiki yöneticilerinin bu soruna derhal eğilmelerinden, teknik eleman kitlesi ile genis toplantılar olusturmalarından, meslek odalarının dışında, teknik eleman'arın kitlesel örgütü TÜTED'i canlandırmaktan geçiyor. Teknik eleman kitlesini toparlamadan, örgütlemeden ve bütün demokratik güçlerle dayanışmayı sağlamadan girişilecek her teşebbüs önünde sonunda, laf ebeliği ve gevezelik olmaktan ileri gidemiyecektir. Önümüzdeki aylar, sorunlarımızın ve yurt sorunlarının açık açık tartışıldığı ve bir yerde bağlayıcı kararların alındığı geniş toplantılara, FORUM'lara ayrılmalı-

TEK ÇÖZÜM SENDİKAL HAKLAR İÇİN MÜCADELEDİR

KEMAL DAYSAL

Mak. Y. Tek.
Tüted İs. Şb. Başkanı

Teknik elemanlar gittikçe yoğunlaşan bir bunalım içersine girmektedirler. Çeşitli birikim süreçleri içersinde gelen bu bunalım, personel yasası uygulaması ile son hadde varmış, kendini gittikçe dayatmıştır. Bunalımı meydana getiren sorunlar çeşitlidir. Ama bunlardan en önemlisi ve diğerlerini belirleyen olanı ekonomik sorunlarımızdır. Gerçekten de hergün biraz daha artan hayat pahalılığı karşısında, teknik elemanların yaşama standardı düşmekte, almış oldukları ücret, fiyatların çok gerisinde kalmaktadır. Teknik elemanların içersinde bulundukları ekonomik açmazı somutlaştırmak istersek, şu açıklama sanırız ki yeterli olacaktır.

1970 yılında personel yasası hükümlerine göre kamu kesiminde işe başlayan bir mühendisin almış olduğu bürüt 1645.— TL. pirim ücreti, bugün 2285.— TL.'na ulaşmıştır. Teknikerler için bu rakamlar 1575 TL. ile 2200 TL. arasında değişmektedir. Görüldüğü gibi ücretlerde meydana gelen artış, 1970 ile 1974 arasında % 38 civarındadır. Yaptığımız bu hesap teknik elemanların diğer kesimleri için de geçerlidir. Oysa 1970-1974 yılları arasında ülkemizde meydana gelen fiyat artışları % 60'ın üzerindedir. Yine bu yıllar arasından, fark başına düşen millî gelirde % 28-38 artış olmuştur. Açıkça görülmektedir ki, teknik elemanlar bu yıllar arasında meydana gelen millî gelir artışlarından hisselerine düşen payı alamadıkları gibi, yükselen fiatlar karşısında ücretlerini dahi koruyamamışlardır. Yine bu yıllar arasında teknik elemanların ücretlerinde meydana gelen reel düşüş % 23.4 tür. Millî gelir artışı da hesaba katılacak olursa bu düşüş % 40'ın üstüne çıkmaktadır.

Teknik elemanların bu ekonomik açmazını, ücret-fiyat politikasını bilimsel esaslara göre dengeleyip çözmek gerekirken, ilgili hükümetlerin, soruna yüzeyde bile çözüm getiremiyecek yöntemler uyguladıkları görülmüştür. Yan ödemelerde bu yöntemlerden biri ve en yanlış olanıdır. Uygulanmaya başlandığı 1971 yılından bu yana, teknik elemanların ekonomik sorunlarını çözeceği yerde, gittikçe artan huzursuzlukların kaynağı olmuştur. Bu huzursuzluk son ödeme kararnamesiyle kendini daha da belirginleştirmiştir. Son yan ödeme kararnamesindeki aksaklıkların ayrıntılarına girmeden şu kadarını söyleyebiliriz. Bu kararname, ücretlerle fiatlar arasındaki dengesizliği, ücretliler lehine gidermekten uzak, teknik elemanlar arasındaki ayrıcalığı körükleyen ve en önemlisi kapıkulu zihniyetini yaratmaya yönelik niteliktedir. Bu haliyle de anti demokratiktir, teknik elemanların ekonomik sorunlarını çözmekten uzaktır.

Sorunlarımızın çözümü nerede yatmaktadır?

Konuya şu bilimsellik içinde yaklaşabiliriz. Üretim ilişkilerinin gelişmemesi, üretim güçlerini meydana getiren ücretliler kesimini sosyal ve ekonomik bunalımlara iter. Bu bunalım özellikle işçi sınıfı ve köylüler üzerinde yoğunlaşır. Ücretlilerin diğer kesimleri üzerinde de yansır. Ücretlilerin bir kesimi olan teknik elemanlardan bu bunalımdan kendilerini kurtaramazlar, kurtaramamaktadırlar. Bu bunalımdan kurtulmanın yolu, genel olarak, üretim ilişkilerinin bir üst düzeyde geliştirilmesini (değiştirilerek) sağlamak, özel olarak ise, bu değişikliği sağlama doğrultusunda ücretli kesimin bir parçası olarak kendi ekonomik ve demokratik mücadelelerimizi örgütlemektir.

Üretim ilişkilerinin değiştirilerek, başta işçi sınıfı ve köylüler olmak üzere, tüm ücretli kesimin özlemlerine cevap verebilecek bir aşamaya geçilmesi, bizim çalışmalarımızın direkt dışında, işçi sınıfının müttefikleriyle yapacağı politik mücadele sonucu olacaktır. İşçi sınıfının devrimci dinamizmiyle ilgili olan bu durum yazımızın konusu dışındadır. Burada bize düşen görev, bu aşama süresi içersinde kendi ekonomik ve demokratik mücadelelerimizi örgütlemektir. İçinde bulunduğumuz ekonomik açmaz, bu örgütlenmeyi meydana getirecek iç dinamizmi de beraberinde getirmiştir. Artık yapılacak iş, bu dinamik potansiyeli, dinamik örgütlenmeye dönüştürmektir.

Bugün bu örgütlenmenin somut biçimi de kendini belli etmiştir. O da sendikal örgütlenmedir. Gerçekten de, toplu sözleşme ve görev yetkileriyle donatılmış sendikal haklarımıza kavuşmadan ekonomik sorunlarımızı çözüme ulaştıramayız. Sorun apaçık ortadadır. Özel kesimde çalışan teknik elemanların ekonomik sorunlarını tekelci sermaye, kamu kesiminde çalışanların ise devlet çözemiyorsa, geriye bir tek olasılık kalmaktadır. O da sendikal haklarımızın verilerek, sorunu kendi örgütsel gücümüzle çözmeye olanak sağlanması olmalıdır. Artık bu demokratik bir zorunluk haline gelmiştir. Sendikal hakların teknik elemanların ve giderek tüm ücretlilere sağlanmamış olması demokrasimiz için kayıptır. Hem de önemli bir kayıp.

Sendikal örgütlenmenin, ekonomik sorunlarımızın çözümünde nasıl etkili bir silâh olduğunu kavramak, bu yargıdaki haklılığımızı belgeleyebilmek için, işçi sınıfının yaptığı ekonomik mücadelelere bakmamız yeterli olacaktır.

Çeşitli iş kollarına bağlı 20 fabrikada, işçilerin 1970-1974 yılları arasında yaptığı toplu sözleşmeler incelendiğinde, ortaya şu ilginç tablo çıkmaktadır.

üye olmayı amaçlamakta, bunu bazı yerlerde gerçekleştirmektedirler. Kamu kesiminde çalışıp ta, personel yasası dışında kalan bazı sözleşmeli teknik elemanların da bu yolu denedikleri görülmektedir. Bu da gösteriyor ki, teknik elemanlar sendikal örgütlenme bilincini artık gittikçe kavramış bulunuyor.

Ayrıca şunu da belirtmek yerinde olacaktır. Teknik elemanlar olarak,

Yıllar	1970	1971	1972	1973	1974
Aldığı ücret (aylığa yansıyan yan ücretlerle) TL. Bürüt	1210	1612	2013	2738	3549
1970 yılına oranla artış yüzdesi	—	% 32,2	% 66,3	% 126,2	% 193,3
Fiat artışları yüzdesi	—	% 15,9	% 18	% 20,5	% 8 (Haz. 1974)

Tablodan da görüldüğü gibi 1970 - 1974 yılları arasında bu fabrikalardan birinde sürekli olarak çalışan bir işçinin aylık ücretinde % 193,3 artış bulunmaktadır. Yalnız başta da söylediğimiz gibi, bu sonuçlar inceleme yaptığımız 20 fabrika için geçerlidir. Tüm işçi sınıfının ücretlerinde meydana gelen artış olarak genelleştirilemez. Bu sonuca ulaşan işçiler, sarı sendika çemberini kırmış, gerçek devrimci sendikalarını meydana getirmiş işçilerdir. Yalnız şu kadarını kesin olarak söyleyebiliriz ki, devrimci sendikaların yapmış olduğu bu sözleşmeler, diğer sendikaları da etkilemekte, onların yaptıkları toplu sözleşmelerde de önemli artışlar olmaktadır. Bu hal 1973 - 1974 yılları arasında özellikle kendisi göstermiştir. Bu yıllar arasında Türk-İş'e bağlı sendikaların yapmış oldukları toplu sözleşmelerde dahi artış % 100'ü geçmiştir. Eğer ortalama bir rakam vermek gerekirse, sendikalı işçilerin, 1970 - 1974 yılları arasında ücretlerinde meydana gelen artışın % 100'ün çok üzerinde olduğunu iddia edebiliriz.

Yalnız şu açıklamayı yapmamız faydalı olacaktır. İşçilerin, sermaye karşısında elde ettikleri bu ekonomik başarılar onların sömürü mekanizmasının dışına çıktıklarını göstermez. Aksine sömürü, emek - ücret bütünselliği içinde ele alındığında, başta işçiler olarak, tüm ücretliler üzerinde bütün yoğunluğuyla devam etmektedir. İşçilerin ulaştığı bu sonuçlar, ancak onların artan hayat pahalılığı karşısında ücretlerini belirli seviyede tutabildiklerini göstermektedir. Oysa teknik elemanlar bu başarıyı bile gösterememiş, ücretlerinde % 40'ın üzerinde bir düşüş meydana gelmiştir.

İşçilerin ekonomik mücadelelerinin ulaştığı bu boyutlar yüzündendir ki, özel sektörde çalışan bazı teknik elemanlar, olanaklar el verdiği oranda işçilerle aynı sendikaya sendikal örgütlenmenin gereğini salt ekonomik sorunlarımıza çözüm getireceği için istemeliyiz. Bu örgütlenmeyi sağladığımız oranda, demokratik görevlerimizi de yerine getirme olanağına kavuşmuş olacağız. Demokratik görevler sorunu, başka bir yazıya başlıbaşına konu olacak kadar önemli olduğundan, şimdilik ayrıntılarına girmek istemiyoruz.

Peki, teknik elemanlar, bunca gerekli ve kaçınılmaz olan sendikal haklarına nasıl kavuşacaklardır?

Sorunun cevabını, I. Teknik Eleman Kurultayında sunulan ve 150 bin teknik elemanın ortak görüşü olarak benimsenen, bu konuyla ilgili tebliğe bırakalım.

«Ücretlilerin bir kısmının sendikal haklara sahip olabilmesi, diğer bir kısmının bu haklardan yoksun kalması ücretliler arasında yaratılmış yapay bir ayrımdan ötürüdür. Tekelci sermaye çalışanları dağınık kılabilmek, parçalayabilmek için bu ayrımı bizzat yapmıştır. Sendikal haklar konusunda işçi - memur ayrımının suya çizgi çekmek anlamına geldiğini çeşitli ülkelerde çalışanlar, ortak mücadeleleri ile ispatlamışlardır. Demokrasinin genel objektif gelişimi içersinde ise bu hakların alınması kaçınılmazdır. Sermaye kesimi hiç bir zaman çalışanlara bu hakları isteyerek vermemiştir. Çalışanlar sendikal ve diğer haklarını kapitalistleri vermeye zorlayarak almışlardır.»

Durum bizler için de aynıdır. Biz teknik elemanlar da ancak vereceğimiz mücadelelerle sendikal haklarımıza kavuşabileceğiz.

Bu mücadelenin verilmesinde en büyük görev TÜTED'e düşmektedir. Teknik elemanların demokratik örgütü olan TÜTED, bu mücadelenin verilmesinde ve başarıya ulaşmasında bütün olanaklarını seferber edecektir. Tüm teknik elemanlar, TÜTED etrafında kenetlenerek bu mücadeleye katkıda bulunmalıdırlar.

METRO AÇIK OTURUMU

2 Eylül 1974 Pazartesi günü saat 10.00 da İstanbul İl Özel İdare Binasında, Mühendis ve Mimar Odaları İstanbul Koordinasyon Kurulu tarafından «METRO» konulu bir açık oturum düzenlendi. Oturumu Mühendis ve Mimar Odaları İstanbul Koordinasyon Kurulu Sekreteri *Yavuz Çizmeci* yönetti. Sistem analisti ve Ulaşım Uzmanı Yük. İnş. Müh. *Atilâ Alpöge*, ekonomist *Aslan Başer Kafaoğlu*, Dr. Yük. İnş. Müh. *Erhan Karaesmen*, Yük. Elek. Müh. *Nusret Alperöz* ve İ.E.T.T. Genel Müdürü *Saffet Gürtav* da konuşmacı olarak katıldılar.

Oturuma katılacağı bildirilen İstanbul CHP Milletvekili ve TBMM İçişleri Komisyonu Üyesi *Reşit Ülker* de Başbakan Bülent Ecevit'in İstanbul'a gelmesinden dolayı oturuma katılamadı.

Oturumu açan *Yavuz Çizmeci* :

«19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başlarından beri sürekli sözü edilen İstanbul Metrosu bugünlerde yeniden güncel bir olay oluverdi.

1974 Haziranının son günlerinde TBMM İçişleri Komisyonu, «İstanbul'da metro inşaasının ve işletilmesinin finansmanı hakkında kanun» teklifini görüşmeye başladı. Komisyon İstanbul metrosunun gerekliliği ve metronun Türk mühendisleri ve yerli teknoloji ile yapılma olasılığı üzerinde görüş birliğine vardı. Böylelikle İstanbul Metrosu konusunda oldukça somut çalışmalar başlamış oldu.

Mühendis ve Mimar Odaları İstanbul Koordinasyon Kurulu çalışma ilkeleri arasında, ülkemizdeki yatırımların halk yararına ve ülke koşullarına uygunluğu konusunda araştırmalar yapmayı hedeflediği için ve İstanbul metrosu, gerek kapsadığı uzmanlık alanları gerekse yatırımın büyüklüğü açısından önemli olduğu için metro olayını gündemine almış ve bir açık oturum düzenlemeye karar vermiştir,» dedi ve tartışma konularını şöyle açıkladı:

«● Genel olarak kentleşme ve kitle ulaşımı bütünselliği içinde METRO olayı,

● Dünyadaki metro uygulamaları,

● İstanbul Metrosu konusundaki çalışmaların tarihçesi,

● Teknoloji ithali ve yerli teknoloji açısından metro olayı,

● Metro konusunda parlâmento çalışmalarının eriştiği boyutları,

● Ekonomik yönüyle metro.»

Ve Atilâ Alpöge'ye söz verdi. Önce Metronun gerekli olup olmadığı sorusunu soran *Atilâ Alpöge* bu sorunun cevabını verebilmek için uzun çalışmalara gerek olmadığını, metronun elbette gerekli olduğunu söyledi. Sonra «Otomobilleşme» olgusuna dikkati çeken *Atilâ Alpöge* yılda 40-50 bin otomobil'in piyasaya çıktığını, otomobilleşme'nin teşvik edildiğini ve böyle trafik sorunlarının çoğaldığını, meselenin tahammül edilmez boyutlara ulaştığını ve bu gidişi önlemenin de bir politik tercih sorunu olduğunu ileri sürdü.

Otomobilleşme sürecine engeller konmalıydı ve metro da bu engellerden biri olabilirdi.

Sonra *Erhan Karaesmen* söz alarak metronun yapılıp yapılmama meselesinin modern metotlarla incelenmesi gerektiğini, fakat bu incelemeye rağmen, «metro yapılmasın» sonucunun çıkmasına şimdiden pek imkân olmadığını ve metro yapımı kararının da politik tercihe dayanan bir karar olduğunu söyledi.

«Politik bir karar verilebilir, verilmelidir,» diyen *Erhan Karaesmen* klâsik metro yapım yöntemlerinin İstanbul için örnek alınabileceğini sanmadığını sözlerine ekledi. Türk teknolojisi ve Türk teknik elemanının elektromekanik meseleler küçük bir yardım dışında metro meselesini çözebileceğini, proje için İstanbul Belediyesinin çekirdek bir ekip oluşturmasını ve Bayındırlık Bakanlığının bu çalışmalara yardımcı olmasını öneren *Erhan Karaesmen* yapımın da Türkiye tarafından gerçekleştirilebileceğini öne sürdü.

Nusret Alperöz ise konuşmasında, 5 vagonluk bir metro treninin 30 otobüse bedel olduğunu, İstanbul'un trafik sorununu çözmek için metrodan başka çözüm olmadığını söyledi. Bugüne kadar güzergâh açısından iki teklif olduğunu açıklayan *Nusret Alperöz*, bu tekliflerden birinin 1956'da yapılan Fransız teklifi olduğunu, diğerinin 1970 de yapılan Sovyet teklifi olduğunu, Fransız teklifinde güzergâh tekrarları bulunduğunu bu teklifin de İETT tarafından benimsenmekte olduğunu, fakat avantajlı olmadığı görüşünde olduğunu açıkladı.

1 km. metro maliyetinin Fransız ve Sovyetlerin yaptıkları etüdlere göre yaklaşık olarak 300.000.000 TL.'sı olduğunu bildiren *Nusret Alperöz*, metronun finansmanı için elektriğe zam yapılabileceğini, buradan senede 100.000.000 TL. bir gelir elde edilebileceğini, 50.000.000 TL.'nın Maliye Bakanlığı tarafından temin edilebileceğini ve geri kalan finansmanın vergilerin arttırılması yoluyla sağlanabileceğini ve yılda nasılsa ancak 2,5 km. metro yapılabileceğini söyledi. İETT nin dış finansman kavnaklarına ihtiyaç olduğu görüşünde olduğunu, kendisinin bu kanıda olmadığını, uluslararası bir ihale yapılması gerektiğini ileri süren *Nusret Alperöz* sözlerini «Bir teklife tartışmasız evet denmemelidir, ihale yapılmalıdır,» şeklinde bitirdi.

Saffet Gürtav ilk metro projesinin 1956'da yapıldığını söylemekle

konuşmasına başladı ve metro meselesinin önce kamuoyuna, sonra da hükümete benimsetilme yollarından geçtiğini ileri sürdü. İstanbul şehrinin gittikçe büyüdüğünü, İETT nin günde 4.000.000 olan yolcuların % 26'sını taşıdığını, halk otobüsleri, minibüsler ve dolmuşların ise güvensiz araçlar olduklarını, metronun trafiği büyük ölçüde ferahlatacağını, 8 vagonluk bir metro treninin 22 otobüse bedel olduğunu ve metro sayesinde günde kaybedilen 800.000 iş saatinin kazanılacağını, bunun da senede 2,4 milyar TL.'na tekabül ettiğini söyleyen *Saffet Gürtav*, pahalı olmasına rağmen millî ekonomide sağlayacağı tasarruf bakımından metronun tercih edilmesi ve mahalli idareler tarafından yapılacak masrafların hükûmet tarafından karşılanabileceği görüşünde olduğunu bildirdi.

Aslan Başer Kafaoğlu trafiğin taşıma demek olduğunu, taşımanın ise bir hizmet, ana malın hem yapımına hem de değerlendirilmesine giren bir hizmet olup temel ekonomik sektörlerin kaçınılmaz bir unsuru olduğunu, metronun da en ucuz ve en elverişli taşıma yolunda bir adım şeklinde ortaya çıktığını söyledi. *Aslan Başer Kafaoğlu* sözlerine devamla, deniz yolunun en ucuz yol olup kitle ulaşım araçlarına önem verilmesi gerektiğini ileri sürdü. Şehirde arsa meselesinin büyük önem kazandığı şeklindeki sözlerinden sonra konuşmacı, metronun hem arsanın iki kere kullanılması yönünden, hem de ucuz taşıma yönünden çok ekonomik sayılabileceğini bildirdi.

Aslan Başer Kafaoğlu ihalelerde yüklendiği veya yüklenmesi gereken sorumluluktan dolayı idarenin bir tedirginlik ve pasifizm içinde olduğunu, meselenin kamuoyu önünde tartışılması gerektiğini, bundan çekinilecek bir şey olmadığını söyledi ve şu soruyu sordu: «Güzergâh şehrin şu andaki durumuna göre mi, yoksa ilerde alacağı şekile göre mi saptanmalıdır?» *Aslan Başer Kafaoğlu* sonra şu önerileri getirdi:

«Proje ve fizibilite raporları yapımında Türk Mühendisi en yüksek oranda bulunmalıdır. Ama ben dogmatik değilim. Yüksek teknoloji ile millî mühendislik hizmetleri arasında bir denge kurulmalıdır. Metro konusunda yeni bulgular vardır.

Finansman ve maliyet meselesi teknoloji seçiminden sonra ele alınmalıdır. Önemli olan total finansman değildir.

TL. ve dövizi olarak finansman oranlarıdır. Finansman her nasılsa yapılabilir. Karar yürütme organındadır.»

Oturumu yöneten Mimar ve Mühendis Odaları İstanbul Koordinasyon Kurulu Sekreteri *Yavuz Çizmeci* dinleyicilere söz verince TMMOB Mimarlar Odası Genel Başkanı *Şaban Ormanlar* söz aldı ve metro konusunun yasama organının içişleri komisyonunda CHP milletvekili Reşit Ülker'in kanun teklifi ile güncel hale geldiğini, Mimar ve Mühendis Odaları Koordinasyon kurulunun bu yüzden açık oturumu dar ulaşım alternatifleri düzeyinde sınırlamak gereğini duyduğunu, fakat buna rağmen en azından İstanbul Büyük Nazım Plân Bürosundan bir uzmanın açık oturumda yer alması gerektiğini söyledi. Sözlerine, «Boğaz Köprüsü kapalı kapılar ardında dış güçleri ve komisyonları tarafından pazarlık konusu edildiği için Mimarlar Odası zamanında buna karşı çıkmıştır» diyerek devam eden *Şaban Ormanlar* o sıralarda yurtsever ve diğer düzenlerde demokratik bir tartışmanın ısrarla önlendiğini, Boğaz köprüsüne karşı çıkan odamız üyesi mimar ve şehirci teknik elemanların kıyıldıklarını, şimdiki demokrat iktidarın böylesine olumsuz gelişmelere meydan vereceğine ihtimal vermediğimizi açıkladı. Geniş açıdan ele alındığı zaman İstanbul Şehirsel gelişmesinin, bu Boğaz gibi doğa ve kültür değeri yüksek olan bir şehir parçasının yoğun şehirleşmesinin engebeli bir bölgede yüksek alt yapı yatırımlarını getireceğini, yeni asma köprüler yapma biçimindeki gelişmeyi hızlandıracağını, bunun kuzey'e doğru olan gelişmeyi hızlandırdığı ölçüde Boğaz'da tarihi şehirdeki tıkanmaya benzer bir durum yaratacağını, gelişmenin sürekli olarak Avrupa - Asya su yolu bağlantısını şehir içinden yapma gibi bir zorunluluğu kaçınılmaz olarak getireceğini, bütün bu ve buna benzer birçok lüzumsuz sonucun da doğa ve kültür değeri yüksek olan bölgenin kuşaklar boyu insanlık için yitirileceğini, buna kimsenin hakkı olmadığını söyledikten sonra, *Şaban Ormanlar*, böyle bir plânlamada hiç bir zaman firma ölçeğinde rantabilite hesaplarıyla karar verilemiyeceğini, ulusal kamu bürolarının güçlendirilerek bu etütleri yapmasının doğru olacağını, kuşkusuz kararı politik mercilerin vereceğini, ama teknik elemanların görevinin bunları tartışmak ve halkımızın da tartışması olanaklarını ortaya çıkarmak olduğunu belirtti. Yüksek Mimar *Ercüment Akman* kürsüye gelerek, banliyö ile metro entegrasyonunun bir arada düşünülmesi gerektiğini, arsa spekülasyonun önlenmesinin bir sorun olduğunu ve şehrin fijisel gelişmesi ile ışınsal gelişmesinin ayrı ayrı şeyler olduğunu söyledi. Yüksek Elektrik Mühendisi *Hasan Halit Işıkpınar*'dan sonra söz alan İstanbul Subemiz Başkanı Ertuğrul *Tığlav*, kuzey-güney istikametinde, (yönünde) gelişmesine sebep olacağını sanmadığını, metro konusunda estetik endişelerin ön plâna alınmasının doğru olmadığını, metronun trafik açısından sıhhatsiz bir gelişmeye engel olacağının muhakkak olduğunu söyledi ve asıl önemli meselenin metronun yapım ve işletmesi olduğunu belirtti.

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Şubesi Sekreteri *Yücel Gürsel* plânlamanın 20 - 30 senelik perspektiflerle ele alındığını, gelişen nüfusun başka bir merkezleşmeye sebep olabileceğini, yani sanayi bölgesi için İstanbul'da bir merkez, tarihi ve kültürel bölge için bir merkez oluşabileceğini ve ulaşım plânlamasının da buna göre yapılması gerektiğini öne sürdü.

Yücel Gürsel sözlerini şöyle bitirdi. «Büyük İstanbul Nazım Plân Bürosu ve İmar koordinasyon kurulu bugünkü merkezi kaldırırsa ve bu bilimsel bir kararsa, bu merkezden geliştirilecek bir metro güzergâhı hükümetin ekonomik politikasına ters düşebilir.»

İKİNCİ TUR

İkinci tur konuşmalarında tekrar söz alan *Saffet Gürtav*, Nazım Plan'ın İETT'ye rapor vereceğini ve metronun her şey gözönünde tutularak yapılacağını, tesbit edilen güzergâhın bir başlangıç olduğunu, Ayazağa'da önemli yapılar yapıldığını ve örneğin metronun oraya kadar uzayabileceğini söyledikten sonra, *Saffet Gürtav*, metronun dış krediye ihtiyaç olmadan pekâlâ yapılabileceğini, kendilerinin fizibilite, rantabilite araştırmaları yapıp kimseye angaje olmadıklarını, kesin finansman kaynakları olmadığı için 1973 te metri yapımına başlanmasına dair emir aldıkları halde işe başlamadıklarını, metronun % 90'a yakın bir kısmının Türkiye'de yapılabileceğini, % 10 unun peşin dövizle alınabileceğini, tarihi yarımadaya da metro gerekebileceğini ekleyerek konuşmasını bitirdi.

Atilâ Alpöge de, merkez değişikliğinin hangi plânlama araçları ile yapılacağını sorduktan sonra kuzeye olan akının nasıl önleneceğini bilmediğini, Nazım Planın 8-9 yıllık çalışmasının aslında bir kayıp olduğunu, konuşulanın gerçekte şehirsel yapı sorunu olduğunu ifade ettikten sonra sözlerini şöyle bitirdi. «Bizim engel olamadığımız otomobilleşme olayı şehrin yapısını dikte ediyor. İlerde otomobil sahiplerinin baskısı bizim getireceğimiz çözüme engel olacak

(Devamı 9. Sayfada)

Ulusal Kaynaklar Kongresi

Ulusal Kaynaklar Kongresi Açılışı

YAVUZ ÇİZMECİ

Mühendis ve Mimar Odaları İstanbul Koordinasyon Kurulu adına Kongremize hoş geldiniz deriz.

Sayın İstanbul Valisi, Sayın Basın Mensupları, Sayın Konuklarımız;

Yıllardır tartışma konusu olan Doğal Kaynaklar sorunu, son günlerde haşhaş ve kıta sahanlığı konuları ile yeniden gündeme geldi. Bu yüzden Koordinasyon Kurulu doğal kaynaklar sorununu çalışma programına aldı ve bu kongreyi düzenlemeyi kararlaştırdı.

Amacımız:

- Doğal kaynaklarımızın önemini vurgulamak,
- Doğal kaynaklar potansiyelimizin tesbitinde ve bu konudaki yabancı girişimlerin teşhirinde bir tartışma başlatmaktır.

Doğal kaynaklar sorununu bağımsızlık kavramı ile iç - içe görüyoruz. Ve bağımsızlık kavramını da soyut bir kavram olarak görmüyoruz.

Bağımsızlık, haşhaşı Afyon'lu köylünün ekebilmesidir.

Bağımsızlık, Ege denizinde istendiğinde petrol arayabilmektir.

Bağımsızlık, Türkiye sınırları içerisindeki Ataş rafinerisine söz geçirebilmektir.

Bağımsızlık, Türkiye'nin güçlü akarsu potansiyeline bağlı olarak, termik santraller yerine hidrolik santrallere dayalı bir enerji politikası izlemektir.

Ve bağımsızlık, bütün bunları halk için yapabilmektir.

Bağımsızlık ekonomik, politik, askerî ve kültürel yanlariyle bir bütündür. Biri olmazsa, olmaz.

Ekonomik yanıyla bağımsızlık, bir ülkenin kendi kaynaklarına sahip çıkmasını gerektirir. İnsanıyla, doğal kaynaklarıyla birlikte tüm kaynaklarımıza... Almanya'ya göçmek zorunda kalan işçisine, yüzbinlerce liraya mal olup Amerika'ya hazırlop transfer olan teknik elemanına... Petrolüne, haşhaşına, boraksına, volframına. Su ürünlerinden madenlerine, orman ürünlerinden toprağına kadar tüm kaynaklarına.

Modern bir toplumda, üretim araçlarının başında doğal kaynaklar gelir. Toprak, orman, su, su ürünleri, yer altı ve yer üstü zenginlikleri. Bu yüzden doğal kaynaklar üretimin temel ögelerinden biridir. Bir ülkenin kalkınması için son derece gereklidir ve önemlidir. Son birkaç yıldaki dünyanın ekonomik ve politik olaylarına kısaca bir göz atmak bu önemi hemen ortaya çıkarır.

1950'lerde İranda Musaddık'ın, 1973 de Şili'de Allende'nin devrilmesinde en önemli etkenlerin başında petrol ve bakır konusunda izlenen bağımsız politika gelir. 1973 de örgütlenen petrol üreten ülkelerin politik tüm Dünyayı etkilemiştir.

Diğer yandan, az gelişmis ülkelerde artan bilinçlenme ile yeraltı zenginliklerine sahip çıkmaları, büyük ekonomileri deniz diplerine yöneltmiştir. Gelişen teknoloji ile emperyalist ekonomiler, karalardan sonra deniz diplerinin de paylaşımına girişmişlerdir. Türkiye olarak, önemi bu birkac cümle ile açıklanabilen doğal kaynaklara sahibiz. Hem de fazlasıyla. Kırk milyona yakın insanımız var. Yüzelli bin teknik eleman ordumuz var. Petrol, boraks, nikel, volfram gibi kalkınma için gerekli her türlü stratejik madenimiz var. Üç tarafı denizlerle çevrili Türkiye'mizde, akarsu potansiyelimiz ile birçok ülkeyi enerji açısından besleyebilecek durumdayız.

O halde? Kalkınma için böylesine önemli üretim araçlarına sahip iken neden kalkınmıyoruz. Hâlâ neden kişi başına elektrik enerjisi tüketiminde Bulgaristan, Yugoslavya, Yunanistan'ın gerilerindeyiz.

Cevap, doğrudan doğruya BAĞIMSIZLIK kavramında odaklaşıyor. Cevap, bağımsız ekonomi politika ve onun her alanda uygulanmasında somutlanıyor.

Görev ise halkçı iktidarlara, halktan yana mücadele veren tüm siyasî partilere, demokratik kuruluşlara düşüyor.

Sayın Ecevit, Keban barajının açılışında, «Kalkınmamızın harcında yurdumuzun sularını daha iyi değerlendireceğiz» demiştir. Görev, yurdumuzun sularına olduğu gibi, yurdumuzun tüm kaynaklarını kalkınmamızın harcında değerlendirmek ve bunun için öncelikle DOĞAL KAYNAKLARIMIZA SAHİP ÇIKMAKTIR.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Başkanı Teoman Öztürk'ün Kongreyi Açış Konuşması

Sayın konuklar, basın ve yayın organlarının temsilcileri;

Mimar ve Mühendis Odaları İstanbul Koordinasyon Kurulunun düzenlediği « ULUSAL KAYNAKLAR KONGRESİ» ni; Emperyalizmin oyunlarını sergiliyerek, gerilikten kurtulma özleminde olan halkımıza ışık tutacağı ve yol göstereceği inancı içinde, açıyorum.

19. Yüzyıl sonlarında, sınaî ürünlerini satıp, ucuz hammadde temin edecek pazarlar arayan batılıların ülkemizde başlattıkları sömürü, günümüze dek süre gelmiştir. Cumhuriyet döneminin başlangıcında ulusal bir ekonomi - politika yaratılmaya dönük çabalara girişilmiş; fakat aradan yirmibeş yıl geçmeden, yabancı tekellerin ve yerli ortaklarının bu çabaları baltalamaya başladıkları görülmüştür. 2. Dünya savaşından galip çıkan ülkelerin dış yardımlar, ikili anlaşmalar gibi yollarla ükemizin ekonomik ve politik yapısı üzerinde egemenlik kurmaya başladıkları bu dönemde, uluslararası sermayenin sömürüsü, yeniden ve daha güçlü olarak kaynaklarımıza musallat olmayı başarmıştır.

Günümüze dek yoğunlaşarak gelişen sömürüye paralel olarak; sanayi ve tarımda geriliğimizin sürdüğü, yeraltı ve yerüstü kaynaklarımızın yabancı çıkarların hizmetine sunulduğu açıkça görülmektedir

Artık, işçilerimizin alın teriyle çıkarılan madenlerimizin, hammadde olarak 1,- liraya dışarı gittiği ve mamul madde olarak 25.— liraya yeniden yurda getirildiği bilinmektedir.

Bir yandan kendi sentetik uyuşturucu maddeler sanayiini ve üretimini giderek arttıran, öte yandan bizdeki haşhaş üretimini baskılarla yasaklatan ABD nin ; 1961 yılına kadar 42 ilimizde ekilen ve en az bir milyon çiftçi nüfusumuzun temel gelir ve geçim kaynağı olan, yasaklanmakla sadece 1971 piyasa fiyatlarıyla 1.1 milyar liralık gelir kaybımıza yol açan oyunlarının yakın geçmişten nerelere vardığı ortadır.

Bir yandan linyitlerimizin ve yüzey suyu potansiyelimizin % 4'ünü bile değerlendiremezken ve petrol ürünleri tüketimimizin % 75'ini dışardan sağlarken, öte yandan enerjimizin % 70'ini fuel-oil'den elde etmeye yöneltilmemiz, rastlantı olarak nitelendirilemez.

Bu Kongre iki gün süreyle; genelde hammadde srununu, ulusal kaynaklarımızı, emperyalizmin uyguladığı hammadde politikasını görüşecek, tartışacak ve halkımıza gösterecektir.

Geriliğimizin, işsizliğin ve Almanya kapılarında beklemenin, ulusal çıkarlara aykırı teknoloji transferinin, dış yardımların, teknik hizmet ithalinin başlıca nedenlerinden olan iç ve dış sömürünün bir yüzü daha güçlü bir biçimde açığa vurulacaktır burada.

Ülkedeki 120 şirketin 70'inin yabancı sermayenin olmasının; imalât sanayiindeki 98 kuruluşun 50'sinin, madencilikteki kuruluşların tamamının yabancı sermaye hakimiyeti altında bulunmasının nedenleri bir kere daha açıklanacaktır.

1956 yılında yasal olarak 7 arama belgesi alan T.P.A.O. nun yanında, kurdukları paravan şirketlerle 75 petrol arama belgesine sahip olan petrol tröstlerinin üretimlerinin ne derece düşük olduğu; götürdükleri her zaman getirdiklerinden fazla olan bu şirketlerin asıl amaçlarının:

1 — Türkiye'nin petrol rezervlerinin saptanmasına,

2 — Dünya petrol piyasasının istenilen düzeyde tutulmasına,

3 — Kendi çıkarları yönündeki işlerliğin sağlanmasında geri ülkelerde uygulamış oldukları hukukî ve siyasal ortamın yaratılmasına dönük olduğu görülecektir, gösterilecektir burada.

Borakstan, petrole; tarım ürünlerimizden, orman ürünlerimize kadar tüm kaynaklarımız üzerinde oynanan oyunların çaplarını ve nedenlerini sergilemek, mücadele önerileri geliştirmek, bu kongrenin görevi olacaktır.

Tekelci kapitalizmin icinde bocalamak zorunda olduğu buhranların bedelini geri ülkelerden ve bu arada ülkemizin sırtından çıkarmaya cabaladığı günümüzde, ülkemiz, değisen dünya koşulları cercevesinde bir karar aşamasına gelmiştir. Yaklaşan çetin mücadeleleri açıkça gösteren iki noktaya değinmek gerekir:

1 — Emperyalist devletlerin, geri kalmış ülkelerde üretilen hammaddelere olan ihtiyacı giderek artmaktadır.

2 — Cezayir konferansında 3. Dünya ülkeleri hammadde kaynakları konusunda kendi çıkarlarını korumaya karar vermişler ve «gerçek özgürlüğün ekonomik özgürlük olduğunu» bir ilke olarak benimsemişlerdir.

Bu aşamada; bir yandan geri ülkelerin hammadde kaynaklarını ve pazarlarını kontrol etmek ve etkilemek, öte yandan ucuz işgücü ve diğer girdilerle kârlarını arttırmak isteyen ABD ve AET emperyalizminin; bütün bunları sağlamak ve kontrol etmek için kullandığı dış yardımlar ve anlaşmalar üzerinde ciddiyetle düşünmek ve ulusal çıkarlara uygun kararlar almak gerekmektedir.

İçinde bulunduğumuz yıl gelişen olaylara ve önümüzdeki çetin yola baktığımızda; bütün halkımız açısından acil görevin, ülkede ve bölgede emperyalizmin saldırılarına karşı bağımsız bir dış politika istemek ve ülkede demokrasi cephesini güçlendirmek olduğu görülmektedir.

Bu bakışla, açıkca görülmektedir ki: bugün ve gelecekte halktan yana bir politika izleyeceklerini ve halka dayanacaklarını söyleyen ve söyleyecek olan hükümetler ve tüm **güçler,** halkın öz çıkarları doğrultusunda hareket etmek, gerçekten bağımsızlığı savunmak zorundadırlar. Emperyalizmi geriletmek için gerekli olan tam bağımsızlık ve gerçek demokrasi mücadelesinde halkın aktif katkısının sağlanması için engellemede bulunmamak ve mevcut engellerin kaldırılması yolunda çaba harcamak zorundadırlar.

İki gün içinde önemli bir yüzünü göreceğimiz ve halkımıza göstereceğimiz emperyalizmin, saldırılarını geriletme yolunda, Türkiye'nin, değişen dünya koşulları çerçevesinde ekonomik, politik ve askerî ilişkilerini gözden geçirmesinin, halk yararına kararlar almasının ve uygulamasının, gerçek demokrasinin ve kurtuluşun ilk adımı olacağına inanıyoruz.

Bilimi ve tekniği emperyalizmin ve sömürgenlerin değil, halkın hizmetine sunmada kararlı olan Türkiye teknik elemanlarının bir kesimi, mühendis ve mimarlar adına; tüm ilerici güçlerin vereceği halktan yana her mücadeleyi destekleyeceğimizi ve bu yolda payımıza düşenleri yılmadan sürdüreceğimizi bir kere daha belirtir, kongreye başarılar dilerim.

Saygılarımla.

Birinci Günün İlk Oturumundan Kısa İzlenimler

Mimar ve Mühendis Odaları İstanbul Koordinasyon Kurulu tarafından 19-20 Eylül tarihleri arasında düzenlenen ve Türkiye'de bu güne kadar düzenlenmiş ulusal kaynaklarımızla ilgili seminer, kongre ve toplantıların en geniş kapsamlısı olarak nitelenen «Ulusal Kaynaklar Kongresi» İstanbul İl Özel İdare salonlarında yapılmıştır. Kongrenin öğleden önceki oturumunda ilkin Mimar ve Mühendis Odaları Genel Başkanı Teoman Öztürk bir açış konuşması yapmıştır. Daha sonra da tebliğlerin okunmasına geçilmiştir.

Öğleden önceki oturumda Kongre'ye altı tebliğ sunulmuştur. İlk tebliği Ege Üniversitesi öğretim üyesi Dr. İsmet Uzkut sunmuş, daha sonra Maden Yüksek Mühendisi Yalçın Çilingir, Maden Mühendisi Hüseyin Özlütaş, İktisatçı Yıldırım Koç, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Danışmanı Ayhan Açıkalın ve İktisatçı Tanju Akad tebliğlerini sunmuşlardır.

Okunması bittikten sonra üzerlerindeki tartışmayı Ömer Yenel, Çetin Uygur, Dr. İsmet Özkut ve Tanju Akad'ın yaptıkları tebliğlerde özetle şu gö

İSTANBUL MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI, DÜZENLEDİKLERİ

Ulusal Kaynaklar Kongresinde

- DOĞAL KAYNAKLARIMIZA SAHİP ÇIKMADAN SANAYİLEŞMEMİZİN ve KALKINMAMIZIN MÜMKÜN OLMADIĞINI,
- ÜLKEMİZİN KENDİ ÖZ SANAYİİNİ DOĞAL KAYNAKLARINA DAYANARAK GERÇEKLEŞTİREBİLECEK SAYILI ÜLKELERDEN BİRİ OLDUĞUNU,
- TÜM MADENLERİMİZİN YERLİ ve YABANCI ŞİRKETLER ARACILIĞI İLE SÖMÜRÜLDÜĞÜNÜ,

SÖYLEDİLER.

SAYIN KONUKLAR, BASIN ve YAYIN ORGANLARININ TEMSİLCİLERİ; TÜM HALKIMIZA SESLENİYORUZ...

Doğal kaynaklarımız, madenlerimiz içten ve dıştan sömürülmektedir. 1970 ler dünyası, temelde emperyalist ülkelerin, geri bıraktırılmış ülkeleri çok yönlü sömürme mekanizmasından kaynaklanan, ekonomik, politik krizlere ve savaşlara sahne oldu.

Emperyalist ülkelerin, geri bıraktırılmış ulusların tüm doğal kaynaklarını sömürmesi esasına dayanan, sanayileri ve ekonomileri, doğal kaynaklarına sahip çıkmak isteyen uluslara karşı, her an vahşi bir saldırıya ve siyasî entrikalara dönüşmekte, uzak doğudaki yenilgisi, diğer alanlardaki ve ortadoğudaki saldırısının şiddetlenmesine sebep olmaktadır.

Bolivya'nın kalayı, Şili'nin bakırı, Rodezya'nın kromu ve Amerikan markalı faşist darbeler. İzlanda'nın balıkları ve İngiltere. Türkiye'nin haşhaşı ve yine Amerika.

Örnekler geri kalmış ülkelerin tüm doğal kaynaklarına kadar genişletilebilir. Kapitalizmin tüketim ve pazar ekonomisi dünyada hammadde sıkıntısı yaratmakta, tüm doğal kaynaklar stratejik bir önem kazanmaktadır. Güney Amerika'nın meyvaları, hem Amerikan meyve kumpanyaları ve hem de yoksul güney Amerika halkları için stratejiktir.

Demirimiz, bakırımız, kromumuz, boraksımız tüm madenlerimiz stratejik önem taşımaktadır.

Emperyalizm giderek denizlerdeki hammaddeler üzerinde de egemenlik kurmak istemekte, Ege kıta sahanlığında olduğu gibi ulusları birbirine düşürecek entrikalar düzenlemektedir. Böylece hem karalardaki sömürü gözden kaçırılmakta, hem de savaş ekonomileri için pazar hazırlanmaktadır.

Ancak geri bıraktırılmış ülkelerin doğal kaynaklarına her sahip çıkma hareketi, sadece fiatlar konusunda ortak tavırları dahi, petrol konusunda olduğu gibi emperyalist kampı derin buhranlara itmekte, çöküşünü yakınlaştırmaktadır.

Yine 1970 ler Türkiyesi, farklı sınıfların farklı şekilde anladıkları ve gerçekleştirmek istedikleri, sanayileşme çabalarının, ülke ekonomisisinde ve demokrasisinde ağır ve yoğun biçimlerde yansıdığı bir dönem oldu. Demokrasinin yok edilmesi bahasına gerçekleştirilmek istenen bu amaçlar, sanayileşme olgusunun iki temel ögesini görmezlikten gelen, insan gücümüzün ve doğal kaynaklarımızın sömürüsünü, emperyalizmin uluslararası tekellerinin çıkarlarına, geri dönülmez bir işleyişle bağlamak isteyen, bir avuç dışa bağımlı çıkar gurupları tarafından haris bir şekilde dile getirildiler.

Bugün dahi sanayileşmemiz, mevcut otomotiv sanayii ve kurulması istenen uçak sanayii ile, dışa bağımlı bir şekilde saptırılması girişimleri tezgâhlanmakta ve bunun ağır faturası çalışanlara ödetilmek istenmektedir.

Halk yararına bir sanayileşme, emeğin yani çalışanların bilinçli, örgütlü, demokratik iradelerinin, doğayı yani hammaddeleri, bilim ve teknoloji aracılığı ile işlemesi üretmesi ve halkın ihtiyaçlarına sunmasıdır.

Sanayileşme, emek, ham madde ve teknoloji demektir.

1 — Bugün ülkemizde emeğin yani çalışanların demokratik örgütlenmesi büyük çapta engellenmiştir. Çalışanların düşünce ve örgütlenme özgürlüğü sendikalaşma hakları yasal engelerle büyük çapta kısıtlanmıştır.

Sanayi kesimi sarı sendikacılıkla parçalanmış, tarım kesimi tamamen örgütsüz bırakılmıştır. Memurların sendikal hakları yoktur, teknik elemanlar muğlak bir statü içinde yan ödemelerle idare edilmektedir.

2 — Tüm doğal kaynaklarımıza halkımız sahip değildir, içerden ve dışardan yağmalanmaktadır.

Madenlerimiz % 49 hisseli yabancı veya ismi Türk olan paravan şirketlerce ucuz emekle çıkarılıp, emperyalist ülkelerin sanayilerini beslemekte ve sonra çok yüksek fiatlarla tekrar bize satılmaktadır. Hatta ülkemizde rafine edilen petrol dahi ithal fiatına bize satılmaktadır.

Maden kanunu, petrol kanunu, yabancı sermayeyi teşvik, yerli sermayeyi teşvik bu sömürünün hukuki kılıfını oluşturmaktadır. Maden ve Petrol kanunu emperyalizmin ajan uzmanları tarafından dikte ve empoze edilmiştir.

Bunlar yetmezmiş gibi, kısa bir zaman önce sermayenin düzenlediği çok bilimsel petrol seminerinde, petrol ve enerji sorunumuzun çözümünün, ulusal isteklerden pek ürken yabancı sermaye ve teknolojiye daha fazla garanti ve teşvikle mümkün olacağı dile getirilmiştir.

30 milyon dolara kapatılmak istenen haşhaş yasağı, hasır altı edilen bir ulusal raporda 800 milyon dolara malolacağı saptanan emperyalist bir baskıdır. Yardım kesme ve bombalama tehditlerinin ardından yaratılan Kıbrıs sorununda, üretimi yavaşlatan ve sabote eden iki yabancı şirketin arkasından, bir ücüncüsü sessiz ve derinden gitmekte ve % 100 yerli SHELL'im diyebilmektedir.

Pek çok madenimizde dönem sömürünün maliyeti, ayrı ayrı olmak üzere Kıbrıs sorununun maliyetine denktir.

Ülkemizde temel zirai hedefleri etkileyecek pek çok yabancı uzman çalışmakta ülkenin iklim şartlarına uymayan Meksika buğdayı efsanesi yaratılabilmektedir. Giderek gıda sanayiimiz yabancı tekellerin güdümüne girmekte, suni krizler yaratılarak aşırı kârlar elde edilmektedir.

Ormanlarımız, uluslararası tekellerin paravanası olan Dünya Bankasının cazip kredilerine mazhar olmaktadır.

Ağaçsızlıktan ve erozyondan her yıl Kıbrıs adasına denk verimli toprak denizlere akmakta, balıklarımız içten ve dıştan yokedilmekte, hayvancılımız hasıraltı edilmektedir.

3 — Emperyalizmin sömürüsü, sanayileşmemizi dışa bağımlı ve çarpık tutarak tamamlanmakta, ancak kendi pazarlamasına uygun teknolojileri, fahiş know-hov, patent ücretleri ile getirmekte ve bu ithal teknolojinin yarattığı sanayileşme, % 70-80 i yerli diye halkımıza yutturulmaya çalışılmaktadır. % 30, % 20, % 15 le tüm sanayileşmemiz kontrol altına alınmakta, çarpıtılmaktadır.

Oysa ülkemiz kendi öz sanayiini, insan gücüne ve doğal kaynaklarına da yanarak gerçekleştirebilecek sayılı ülkelerden biridir.

SONUÇ: DOĞAL KAYNAKLARIMIZA SAHİP ÇIKMADAN SANAYILEŞMEMIZ ve KALKINMAMIZ MÜMKÜN DEĞİLDİR.

BUNUN İÇİN :

1 — Madenlerimizin işletilmesi ve satılması, yabancı şirketlerin ve onların paravanası olan yerli şirketlerin elinden alınmalıdır. Bunun için maden ve petrol kanunu mutlaka değiştirilmelidir.

Madenlerimizin devletleştirilmesi şarttır, ancak yeterli değildir. Esas olan madenlerimizin, halkımızın çıkarları doğrultusunda işletilmesi ve değerlendirilmesidir.

2 — Toprak reformu geniş köylü yığınlarının yararına mutlaka yapılmalı, üretim tarım kooperatiflerince modernleştirilmelidir. Orman ürünlerimiz ve buna dayalı sanayi coğrafî ve ulusal ekonomi koşulları içinde değerlendirilmelidir.

3 — Ulusal teknoloji, kendi gelişim potansiyelini içinde taşıyacak şekilde plânlanmalı ve hedeflendirilmeli, teknoloji transferinde ulusla çıkarlar titizlikle korunmalıdır.

4 — Tüm çalışanların örgütlenmelerine engel olan yasalar iptal edilmeli. Teknik elemanlar ve memurlar sendikalaşmalı, sendika seçiminde referandum esas olmalıdır.

İNANCIMIZ ve GÜVENİMİZ ODUR Kİ, HALKIMIZIN ÖRGÜTLÜ MÜCADELESİ, DOĞAL KAYNAKLARIMIZA, SANAYIMIZE ve GELECEĞİMIZE SAHIP ÇIKACAKTIR ve ANCAK HALKIMIZIN ÖRGÜTLÜ MÜCADELESININ ve İRADESININ ÜRÜNÜ OLAN İKTIDARLAR SORUNLARIMIZI ÇÖZEBILECEKTIR.

İSTANBUL MÜHENDİS ve MİMAR ODALARI

İSTANBUL VALİSİ NAMIK KEMAL ŞENTÜRK'ÜN KONUŞMASININ ÖZETİ

Demokratik düzende aslolan kuruluşlardır ve her kuruluşun kendine düşeni samimiyetle yerine getirmesi bir görevdir. Bu görevin ve yapılan toplantıların eğitsel yanı önemlidir. Çalışmalar hükümet kademesine kadar herkese faydalı olacağına inanıyor ve Kongreye başarılar diliyorum.

KEMAL SÜLKER'in KONUŞMASININ ÖZETİ

Ulusal kaynaklar üzerine hazırlanan bu çalışma, isterdik ki bir devlet kuruluşu tarafından bu güne kadar gerçekleştirilmiş ve ulusal kaynaklarımıza musallat olan yabancı firmalar, bu yetkilirinden uzaklaştırılmış olsun. Fakat Devletin yapmadığı bu görevi, İstanbul Mühendis Mimar Odaları Koordinasyon Kurulu'nun düzenlemiş olması hem bu örgüt hem de emekci halkımız adına övülecek bir girişimdir.

Ulusal kaynaklarımıza sahip çıkarken, Ulusal Kurtuluş Savaşımızın temel ilkelerine de bakmak ve onların hayata geçirilmesi için çalışmakta başlıca görevimiz oluyor. Atatürk, Ulusal Kurtuluş Mücadelesine devam ederken bizi mahvetmek isteyen emperyalizme ve bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı özgürlüğümüzü koruyarak mücadele etmemizi belirtmiştir. Bu günde geçerli olan bu görüşten hareketle hem anti emperyalist, hem de anti kapitalist mücadeleyi bir arada sürdürmek zorundayız.

———oOo———

Kongre'ye Devrimci Sendikalar Büyük İlgi Gösterdiler

TMMOB İstanbul Koordinasyon Kurulunun düzenlediği Ulusal Kaynaklar Kongresi Sendikaların da ilgisini çekti. DİSK Genel Sekreteri Kemal Sülker'den başka Kimya-İş Sendikası ve Lâstik-İş Sendikası da kongreyi temsilcileri ile izlediler ve başarı mesajları sundular. Lâstik-İş Sendikasının verdiği mesajda, ulusal kaynaklara sahip çıkabilmemizin yegâne yolu olarak işçi sınıfının iktidarı gösterildi ve bu tür bilimsel kongrelerin işçi sınıfı mücadelesine ışık tuttuğu belirtildi.

---

rüşler savunulmuştur:

TÜRKIYE MADEN POTANSIYELI VE DÜNYA'DAKI YERI

Ege Üniversitesi Mühendislik Bilimleri Fakültesi Öğretim Görevlisi Dr. İsmet Uzkut'un sunduğu ilk tebliğde Türkiye'nin Maden potansiyeli ve bunun Dünya'daki yeri üzerinde durulmuştur.

Dr. Uzkut tebliğinin son bölümünde maden üretimimizin sağlıklı bir yapıya kavuşabilmesi için yapılması gereken çalışmaları ve alınması gereken tedbirleri özetlemiş ve sonuç olarak tebliğini şöyle tamamlamıştır:

«Bu görevleri Türkiye koşulları içinde devletten başka çözümleyecek bir kuruluş olmadığından yoğun bir devletleştirme ilk koşul olmaktadır. Ancak bu yöntemle Türkiye Madenciliği çağın gereklerine uygun ve Türkiye ekonomisine optimal katkıda bulunabilen bir sektör haline gelebilir.»

DÜNYA KONJONKTRÜNDE MADENSEL HAMMADDELER VE POLITIK YÖNTEMLER

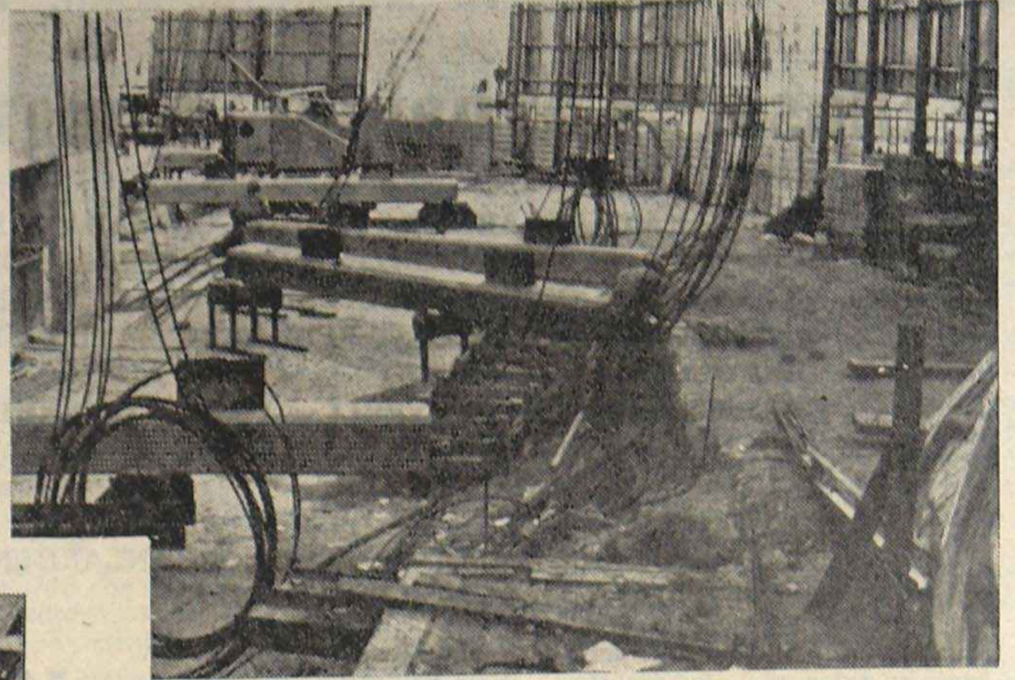
Maden Mühendisi Hüseyin Özlütaş ise Dünya konjonktüründe madensel hammaddeler ve politik yöntemler konusuna değinen tebliğin de madensel hammaddeleri geri kalmış ülkelerin ürettiklerini, kapitalist - emperyalist ülkelerin ise tüketici durumunda olduklarını belirtmiş ve bu ülkelerin aynı zamanda bu madenleri biçimlendirdiklerini ifade etmiştir. Özlütaş tebliğinde daha sonra Dünya sanayileşme sürecini ele almıştır. Tebliğin bu bölümünde Hüseyin Özlütaş Türkiye'deki mevcut gelişmenin sanayileşme olmadığını; tüketime dönük ve emperyalizmin gelişim doğrultusunda yürüdüğünü söylemiş ve şu görüşü vurgulamıştır: «Gerçek anlamda sanayileşme ekonomik ve politik bağımsızlığın odak noktasından geçer.»

Özlütaş daha sonra madensel hammadde sıkıntısını kimlerin çektiği sorusuna cevap aramış ve bu soruyu ABD, AET ülkeleri ve Japonya'nın bu açıdan birer yoklar ülkesi olduğunu söylemiştir. Daha sonra çeşitli tartışmalara konu olan «stratejik maden» konusuna değinen Özlütaş bu konuda «İster sanayide kulla-

(Devamı 11. Sayfada)

✱ dünyada teknik ✱

Madrid'in Yeni Kuleleri

Kulelerin altında, yerde, ortası boş bırakılan kolonların içerisinden tepeden sallandırılan kablolar geçiriliyor.

Daha işin başında birçok kişi karşı çıkmıştı. Orta yükseklikteki geleneksel yapılara alışmış olan kamuoyu Madrit'te Castellona Caddesindeki Colon meydanında yükselmekte olan iki modern yapıyı normal karşılamaya hiç de hazır değildi.

İkiz kulelerin alışılmamış bir şekilde, merkezden dışarıya, tepeden aşağıya doğru, inşa edilmesini ya anlayamıyorlar ya da şaşırtıcı buluyorlardı. Bu metot hemen hemen herkese çok elverişsiz gözüküyordu.

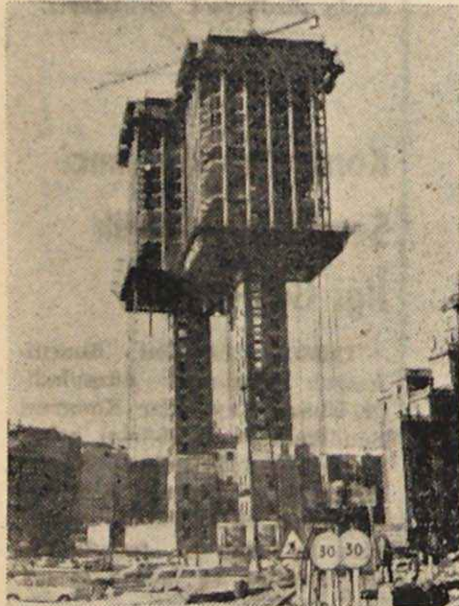
Madrit'in sayılı gazetelerinden ABC, 1 Nisan şakası olarak, birinci sayfasında tam sayfa olarak kulelerin yarıyarıya yıkılmış bir resmini bastığında, her halde kamu oyunun genel kanısını ve duygularını yansıtmaktaydı.

Kulelerin gövde kısmı tam son yükseklikleri olan 85 metreye ulaştığında projenin devamı durduruldu. Şehir meclisi projede bazı değişikliklerin yapılmasını öne sürüyordu. Bu konulardaki tartışmaların bitmesi ve bir uzlaşmaya varılması tam iki sene sürdü. İnşaat 1973 yazında yeniden başladı ve 1974 sonunda bitmesi bekleniyor.

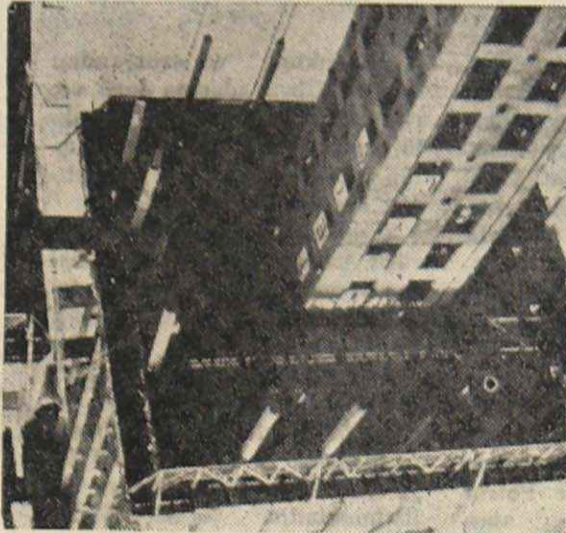
Kristof Kolomb'un adı verilecek olan Madrit'in bu yeni sembolünün temeli 25 metre kadar yerin altına uzanıyor. Bu kısımda altı katlı bir araba park yeri ile binanın gerekli araç ve gereçlerinin bulunacağı yedinci bir kat bulunuyor. Temelin kazılması işlemi alışılmış biçimde yürütüldü. Ve bu arada kazı alanının etrafı 90 cm. lik bir duvarla çevrildi.

ALT KISIM

Toprak seviyesinde sadece iki gövde kısmı bulunuyor. 6,7×7 m. ebadındaki bu gövde kolonları hemen hemen kare şeklinde. Temelin en altında 80 cm olan duvar kalınlığı en tepede 60 cm.'e düşüyor. Her iki kule de bir başlık kısmıyla son buluyor. Bunlar, bir çevre kirişiyle sınırlanan dört tane masif, öngerilimli kirişten oluşuyor. Yukardan bakıldığında bu başlıklar dokuz bölmeye ayrılmış bir kutu izlenimi veriyor. En ortadaki bölme kulenin gövdesini kavrıyor ve diğerleri buradan dışarıya doğru uzanıyorlar.

İnşaat yukarıdan başlıyor ve aşağıya doğru ilerliyor. Kat kalıpları birer kat atlanarak aşağıya indiriliyor. Atlanan katın betonunun dökülmesi ise geleneksel şekilde yapılıyor.

Kat kalıplarının altında çevre kolonları görülüyor.

ASILI KULELER

Başlık kısmı dört evrede tepede dökülen masif bir bütünden oluşuyor. 60 cm. enindeki ana kirişlerin derinliği 5 m. yi buluyor. 50 cm. genişliğindeki çevre kirişi ise 3 m. derinliğinde. Başlık masif bir yapı, çünkü inşaatın diğer bütün kısımları artık buradan başlanarak yapılacak ve 21 kat, çelik kablolara asılarak bu başlık tarafından taşınacak.

Taşıyıcı kabloların emniyeti için başlık kısmında gerekli tedbirler alındı. Bunların öngerilim işlemleri ise şöyle yapılıyor:

Başlık kısmı tamamlandığında dört kabloya 150 tonluk bir gerilim verildi, diğerleri ise 10 tonluk bir gerilim verilerek asılı bırakıldı. 11 katın asılma işlemi bittiğinde iki yeni kablo daha tam gerilime (150 ton) getirilecek ve nihayet 21. kat da asıldığında her kirişteki son üç kablo da tam gerilime tabi tutulacak.

KOLONLARIN YERLEŞTİRİLMESİ

Projenin en ilginç yanlarından biri de katların çevresindeki kolonların yerleştirilmesiydi. Her katta 3,6 m. aralıkla yerleştirilmiş 18 kolon bulunuyor. Kolonlar tek tek yukarda sözü geçen kablolara tutturulup, konacakları yüksekliğe daha beton dökülmeden önce, çıkartılıyorlar.

5,9 m. boyunda ve 45×45 cm. lik kareler şeklindeki kolonlar önceden dökülmüş ve betonları dökülürken ortalarında 9×27 cm. ebadında bir boşluk bırakılmıştı. Hareket alanının sınırlı olması yüzünden kabloların birbirlerine dolanıp düğümlenme eğilimi gösterdikleri için kabloların kolonların içinden geçirilmesi oldukça zordu. Ancak her kablonun boya ile kaplanması ve plâstik birer tüp geçirilmesiyle bu işlem daha elverişli bir hale getirildi. Bu metod özellikle, bir kolonun içinden 1,5 cm. çapında 17 kablonun geçmesi gerektiği üst katlarda işi çok kolaylaştırdı. İnşaat aşağıya doğru ilerlerken, kabloların düğümlenmesi sorunu gitgide önemsiz hale geldi.

İçlerinden kablolar geçirilen kolonlar, ait oldukları kata kadar yükseltiliyor ve kaymalarını önlenek için sıkıca bağlanıyorlardı.

Bu inşaatın diğer bir ilginç yanı la, kolonları yukarıya çıkarmada kullanılan hidrolik vinçin, aynı zamanda kablolara ön gerilim verilmesinde de kullanılmasıydı. Bütün yükler üst çevre kirişlerine bağlı olan kablolar vasıtasıyla gövde kısmına naklediliyor.

BETONUN YUKARIYA POMPALANMASI

Her katın 18 kolonu yukarıya çıkartıldığında kat kalıpları iki kat aşağıya alınıyor ve beton dökümüne başlanıyor. Her iki kattan biri böylece kablolara asılarak dökülüyor, diğeri ise bunun üstüne geleneksel metotlarla inşa ediliyor. Böylece aşağıda yeni bir kat kablolara asılarak tutturulurken, aynı anda yukarıda bir öncekinin üstüne geleneksel metotla bir kat çıkılabilmektedir.

Her katın ebadı orjinal plândakinden (17,4×19,4 m.) daha küçük. Kamu oyundan bazı itirazlar yükselmesi sonucunda şehir meclisinin yaptığı değişikliklerden biri de bu.

Kat kalıpları çelikten yapılıyor. Kalıplar, kulelerin tepesinden kablolara asılarak hidrolik vinçlerle istenilen yüksekliğe indirilebiliyor. Katlar tam simetrik olmadığından, kulelerin her iki yanına değişik ölçüde taştığından, çok dikkatli olmak gerekiyor. Bu yüzden bir katın betonu dökülmeye başlandığında kulenin bir tarafındaki kalıpların diğer tarafındakilerden daha yükseğe yerleştirilmesi gerekiyor. Daha sonra yukarıya pompalanan betonun dökülmesi bittiğinde, kat, kendiliğinden yatay ve düz bir şekle giriyor.

Kat döşemeleri 70 cm. aralıklı 25×12 cm. ebadındaki kirişlerden oluşuyor. Alttan bakıldığında döşeme bir ızgarayı andırıyor. Dökümden önce kalıpların üzerine yerleştirilen tas şeklindeki küçük kalıplar hafif fakat kuvvetli bir döşeme elde edilmesini sağlıyor.

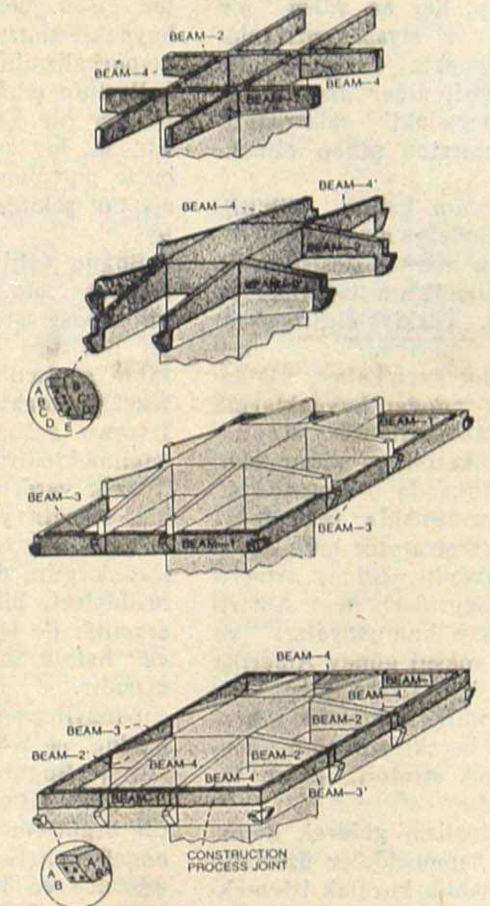
Bu dev inşaatta mühendisler dahil bütün çalışanların sayısı sadece 50 kişi. Ama kullanılan makine sayısı ise tam tersine oldukça fazla.

Kolonlar döşemeye metal levhalarla tutturuluyor. Bir levha kolona, diğeri ise döşeme betonarmesine kaynaklanıyor, sonra her iki levha birbirine kaynaklanıyor. Sonra da bu levhaların üstü betonla kaplanıyor.

İnşaat bittiğinde etrafı üç katlı bir binayla çevrilecek, ama öyle ki bu binanın bazı kısımları açık bırakılacak ve böylece herkes 21 katın da «gökten aşağıya sallandığını» görebilecek.

Yakında ayni teknikle inşa edilecek başka binaların Madrit'te yükselmesi bekleniyor, kamuoyunun da artık bu çeşit yapılara alışması gerekiyor.

ÇİZİMİN ÇEVİRİSİ

1. Evre

Önce 2 ve 4 numa4ralı kirişlerin alt kısımları, kulenin gövdesiyle birlikte dökülüyor. Kirişler 60 cm genişliğinde.

2. Evre

2 ve 4 numaralı kirişlerin üst kısımları ve kulenin tavan döşemesi beraberce alt kirişlerin üstüne geliyor. Bundan sonra D ve E kabloları ön gerilime tabi tutulurken, diğer geri kalan kablolara sadece 10 tonluk bir gerilim veriliyor.

3. Evre

1 ve 3 numaralı çevre kirişlerinin alt kısımları tamamlanıyor, kirişlerin genişliği 50 cm.

4. Evre

Çevre kirişlerinin üst kısımları yerleştiriliyor. Böylece başlık kısmının toplam yüksekliği 5 m. yi buluyor.

(World Construction, temmuz 1974)

Temsilcileri Tanıyalım

(ERZİNCAN İLİ TEMSİLCİSİ)

1935 Erzincan doğumluyum. İlk ve orta tahsilimi Erzincan'da yaptıktan sonra 1954 yılında İ.T.Ü. Teknik Okulu'na girdim. Haziran 1958'de İnşaat Şubesinden mezun oldum. 1958-68 arası askerlik görevim ve D.S.İ. 8. Bölge ve 82. Şubedeki çeşitli kademelerde çalışmalarım yer alıyor, 1968 den bu yana serbest çalışmaktayım.

Selâhattin CAN

Abdi AYDOĞDU

(KARAMAN İLÇESİ TEMSİLCİSİ)

1947 doğumluyum. İlk öğrenimimi Karaman'da, orta öğrenimimi Konya Maarif Kolejinde yaptım. 1969 yılında Robert Kollej Yüksek Okulu'ndan inşaat mühendisi olarak mezun oldum. Daha sonra 1969-1971 yılları arasında Amerika'da Clarkson College of Terhnology Potsdam (New York) okulunda ıhtisasımı yaptım. Halen Karaman'da serbest mühendis olarak çalışıyorum. Bekârım.

Naci ER

(ERZURUM TEMSİLCİSİ)

1938 yılında Erzurum'da doğdum. İlk ve Sanat Enstitüsü tahsilimi Erzurum'da bitirdim. 1954 yılında İstanbul (Yıldız) Teknik Okuluna girdim ve 1960 yılında bu okulu bitirdikten sonra DSİ 8. Bölge Müdürlüğü Iğdır Şubesinde Sulama ve Kurutma mevzuunda arazi, proje ve şantiye çalışmalarında bulundum. Mart 1962 de bu teşkilâttan ayrıldıktan sonra askerlik hizmetimi mütekaip 1964 yılında İller Bankası Erzurum Bölgesine intisap ettim ve halen bu teşkilâtta çalışmaktayım. Evli ve iki çocuk babasıyım.

Metro Açık Oturumu

(*Baştarafı 5. Sayfada*)

metro'yu bu otombilleşmeye karşı kullanmak gerekir.

Erhan Karaesmen ikinci konuşmasında, güzergâhın teknik, metro yapımının ise siyasî bir mesele olduğunu ve güzergâh tartışması için henüz erken olduğunun, metronun şehir gelişmesine etkisinin olmayacağını ileri sürdü. *Erhan Karaesmen* sözüne devamla, kendisinin bir kamu sektörü elemanı olarak firma güdümlü önerilere karşı olduğunu, ama iki sene boyunca Türkiye bütçesinin % 2,5 una mal olacak bir meselede hassas davranılması gerektiğini, metronun ek 8 km'sinin ve yurtsever Türk teknik elemanı tarafından yapılması halinde metronun bitiminin garanti altına alınacağını, maliyet kadar süratin de önemli olduğunu söyleyerek sözlerini Şili - Santiago metrosunun yapı sektörüne getirdiklerini anlatarak bitirdi.

Nusret Alperöz söz alarak güzergâh tartışmasının 1940'lardan beri yapıldığını, Erhan Karaesmen'in dediği gibi 1970-74 arasında fiyat birim listelerinde % 25'lik değil % 11 lik bir artış olduğunu, Saffet Gürtav'ın Türbe ve Beyazıt arasında iki metro hattı önerdiğini söyledi.

Son olarak söz alan *Aslan Başer Kafaoğlu*, politik kararın henüz alınmadığını, henüz kamuoyu oluşturulması safhasında olunduğunu, metronun kangren olmuş trafik derdine bir çare arayacağını, kısa bir metro hattının şehir yapısını etkilemiyeceğini ifade ettikten sonra, Nazım Planın kendi gerçekleşme araçlarını kendi içinde taşıması gerektiğini, metronun belki nazım planın gerçekleşmesini sağlayacağını anlattı. *Aslan Başer Kafaoğlu* sözüne devamla, yabancı sermayenin zararının sadece para dolandırmasında olmadığını ekonomiyi ana ve yaratıcı yönelimlerinden saptırdığını, kendi çıkarları için banka kredileri şeklinde kullandığını, yerli teknoloji ve sermaye kullanılmasının önemli bir etken olabileceğini ileri sürdü. *Aslan Başer Kafaoğlu* görüşlerini şöyle özetledi:

«• Metronun yapılmasında sürat önemli bir etkendir.

• Yabancı teknolojiye yerli teknolojinin özümseyebileceği ileri bir teknoloji getirdiği ölçüde izin verilebilir.

• Metro arsa ve taşıma sorunlarına acil bir çözüm getirebilir.»

Mühendis ve Mimar Odaları İstanbul Koordinasyon Kurulu Sekreteri *Yavuz Çizmeci* oturumun kapanış konuşmasında, oturuma katılan konuşmacı, tartışmacı ve dinleyicilere teşekkür ettikten sonra sorunun oldukça güncel olduğunu, karara varılmadan önce tartışmanın gerekli olduğunu, tartışmayı kendilerinin açtığını ve bu tartışmaya devam edeceklerini söyledi.

ÖZLÜ ÖNEMLİ BİR KONUŞMA

Kemal SÜLKER

Şu konuşmayı beraberce okuyalım:

«İşveren olarak çalışanların yaptıkları işe uygun ve insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlamalarına elverişli, adaletli bir ücret vermeyi düşünüyorduk. Bunu ... nun direktifi ile uyguladık. En ilkel bir yaşantı sürdüren işçinin, insanın üretim yapabilmesi için, iyi beslenmeye, barınmaya, giyime, güvenlik içinde oturmaya, sağlığını korumaya, dinlenmeye ve eğlenmeye ihtiyacı olduğunun kabul edilmesi gerekir.

«Bu temel ihtiyaçların karşılanması için çağın insanının belirli bir işte, bir üretim ya da hizmet dalında çalışması da tabiî haklarındandır. Yapılan işe uygun ve insanlık haysiyetine yaraşır» bir ücret düzeni kurulması iyi verim alınması için şarttır. Bildiğiniz gibi çağdaş bilim, insanı biyolojik, sosyal ve politik bir yaratık olarak tanımlar. Anayasamızda bütünüyle, özellikle 45. madde ile bu gerçek benimsenmiştir. Şu halde işçinin alacağı ücret önce biyolojik ihtiyacını karşılamaya, sonra sosyal bir yaratık olarak kurduğu ailesinin ve yasalara göre bakmakla yükümlü olduğu kimselerin geçimini sağlamaya, daha sonra politik bir varlık olarak, hiçbir kişinin ve zümrenin baskısı altında kalmayacak derecede ekonomik bağımsızlığa kavuşma koşullarını karşılayacak seviyede olmalıdır.

«İşçi haklarının yeni boyutlar kazandığı günümüzde Türkiye de maden işçisinden sonra en zor çalışma koşulları olan.. işçilerle toplu sözleşme yapmak bizim için büyük bir şeref olmuştur.

Türk işçi hareketinin temelinde ileri ve devrimci bir öz yatmaktadır. Gerçekten 1870 lerden itibaren özgürlük, bağımsızlık, devrimcilik konusundaki her girişim Türk işçisini arkasına alır.

«Emekçiler, işçiler! sizin uğraşlarınız sonunda vereceğiniz demokratik sendikal mücadelede kişileri kişilere, ülkemizi yabancılara sömürtmeyeceksiniz. Biz de bu kavgada sizlerden yana olacağız. İşçiler de işverenler tarafından ezilmeyeceklerdir. Bu şerefli ve yürekli kavganız devam ettikçe, işçiler emeği ve yaşantısı ile devletin de, servetin de, işverenin de kölesi olmayacaklardır. Toplu sözleşmelerle... işçisine verilen ileri haklar sayesinde.. hizmetlerimiz köylüye - işçiye ve ileriye yönelik olmuştur. Toplu sözleşmenin ülkemize ve devrimci, ilerici işçilerimize hayırlı olmasını dilerim.»

Bir toplu iş sözleşmesinin imza töreninde bir genel müdürün yaptığı bir konuşmayı heyecan duyarak okuduğumu bildirmeliyim.

Bir işverenin bu anlayışa yükselmesi, Türkiye deki devrimci girişimlerin, çabaların ve yayının etkisinin ne kadar yararlı ve verimli olduğunu göstermektedir. Devlet memurlarının niteliği, özellikle, toplu sözleşme düzenine girildikten sonra yavaş yavaş da olsa değişmiştir. Sendikacıları tanıma yan işverenlerin tutumu önceleri çok başka iken zorunlu şekilde toplu sözleşme müzakerelerine katılan bürokrat kesim kendi içinde evrimini yapa yapa, kitlenin nabzının atışını da duya duya gelişmiştir. Bir kısmı ise köy çocuğu olduğu için daha tutarlı ve daha çabuk şekilde sosyal Anayasamızın ilkelerini özümlemiş ve okuduğumuz konuşmayı yapacak kadar takdire değer bir nitelik kazanmıştır.

Belki merak edenler bulunur diye yazıyorum, bu ilginç konuşmayı yapan zat, YSE Genel Müdürü Sayın Azimet Köylüoğludur. Kendisiyle ne karşılaştık, ne tanıştık, ne de herhangi bir ilişkimiz oldu. Sadece KÖY YSE-İş in yayın organında konuşmasını istifade ile okuduk ve bu çapta devlet memurlarının varlığından mutlulandık. Mutluluğumuz işçi sınıfımızın demokratik öncülüğü etrafında tüm emekçi halkımızın yanında ve onun kıvançlı bir yaşam sürdürmesi için mücadele verecek aydınların çoğaldığını görmekte oluşumuzdandır.

(14.9.1974) **Yeni Ortam'dan)**

Örgütlenmemiz

(Baştarafı 1. Sayfada)

yan ödeme konusunun büyük huzursuzluklar yarattığını ve Teknik Elemanların çalışamaz hale geldiğini belirttiler. Tek çözümün tüm Teknik Elemanların bir örgüt içinde birleşerek Toplu Sözleşme ve grev hakları alınana dek mücadele etmelerinden geçtiği inancı içinde olduklarını açıkladılar.

Belediye ve İ.E.T.T. de Teknik Elemanlar, Tekel Gn. Müdürlüğünde beliren görüşü paylaştıklarını Tüm Teknik Elemanlarının bir araya gelerek büyük bir toplantı hazırlanmasını ve bu toplantıların Türkiye çapında yaygınlaştırarak Sendikalaşabilmek için bütün örgütlerin mücadele etmesini istediler.

İ.E.T.T. Genel Müdürlüğü işyeri temsilciliği seçimi 17 Eylül 1974 Salı günü yapıldı. Seçimden önce konuşan Mühendis ve Mimar Odaları İstanbul Koordinasyon Kurulu Sekreteri Yavuz Çizmeci yan ödemeler ve sendikalaşma konusunda daha ileri çalışmalar yapılması gerektiğini söyledi. Son yan ödemeler kararnamesini eleştirdi ve TÜTED'i sendikalaşma yolunda bir araç olarak gördüğünü sözlerine ekledi. İşyeri temsilciliği için yapılan seçimlerde Elektrik Teknik Daireden Turhan Aydemir, Mehmet Şen, Tacettin Lüküslü ve Emin Kıranta, Gaz Teknik Daireden İrfan Sönmez, Doğan Ural, Sabri Avcı, Etüd Proje ve Müşteriler Dairesinden Coşkun İmamoğlu, Orhan Çalışkan, Erol İnan, Ahmet Akyüz, Şükran Orat seçildiler.

18 Eylülde Ziraî Donatımda yapılan toplantıyı da çok sayıda teknik eleman izledi. Buradaki toplantıda tüm Teknik Elemanları içinde barındıran T.Ü.T.E.D. (Tüm Teknik Elemanları Derneği) içinde birleşilmesi ve bu örgütün güçlendirilmesi istendi. Bir konuşmacı öğretmenlerin T.Ö.B. — DER içinde birleşerek yasal yönden Sendika gibi çalışması mümkün olmadığı halde bütün Türkiye içinde çok güçlü bir örgüt oluşturduğunu ve tüm öğretmenler için mücadele verdiğini göstererek T.Ü.T.E.D etrafında birleşmesinin ve bu örgütün ve Odaların hazırlayacağı bir forum'da yapılacak çalışmaların tespit edilmesini istedi.

Önümüzdeki günlerde Y.S.E. T.C.K. ve diğer kamu kuruluşlarına gidecek olan temsilcilerimiz toplantılarda bir anket formu dağıtmaktadırlar.

Anketler değerlendirildikten sonra ortak bir hareket saptanacaktır. Aşağıda anket formunu sunuyoruz.

TEKNİK ELEMAN ANKETİ

Tarih: ....

İşyerinin adı : ....

....

İşyerinde çalışan toplam teknik eleman sayısı: ....

Anketi dolduranın adı, soyadı : ....

Medenî durumu: ....

Çocuk sayısı : ....

İşyerindeki görevi: ....

Bugün aldığı maaş : ....

Yan ödeme kararnamesinden önce aldığı maaş : ....

Yan ödeme kararnamesinden önce aldığı yan ödeme miktarı : ....

Personel Kanunundan önce aldığı maaş : ....

Yan ödemelerin anti-demokratik ve ayrıcalıklı uygulanması karşısında teknik elemanların tavrı ne olmalıdır?

Kongreden İzlenimler

(Baştarafı 7. Sayfada)

nılsın, ister askeri alanlarda, bütün madenler stratejiktir» demiştir.

EMPERYALİZMİN PETROL POLİTİKASI VE TÜRKİYE

Ulusal Kaynaklar Kongresi'nin öğleden önceki oturumunda sunulan tebliğlerden biri de Tüm İktisatçılar Birliği Üyesi Tanju Akad'ın sunduğu Emperyalizmin petrol politikası ve Türkiye konulu tebliği oldu.

Tanju Akad tebliğinde konuyu iki bölümde ele aldı ve birinci bölümü kapitalist dünyada petrol üretimini elinde tutan çokuluslu şirketler ile emperyalist devletlerin politikalarını tarihsel bir perspekti' içinde inceledi. Akad, tebliğinin ikinci bölümünde ise Türkiye'deki petrol konusundak gelişmeleri eldeki veriler ölçüsünde değerlendirmeye çalıştı.

Akad'ın çeşitli açılardar petrol tekellerinin emperyalis' politikalarının ortaya konduğu tebliğinin birinci bölümünür sonunda şu yargı savunulmuştur:

«Görülüyor ki tekeller çok büyük kaynakları az gelişmiş ülkelerden dışarı transfer etmekte ve kalkınma çabalarını baltalamaktadırlar. Petrol fiyatlarının artması ile petrolden elde ettikleri gelirleri büyük ölçüde artan petrol ihraç eden ülkelerde bile bu kaynakların dışarıya aktarılmayan kısmından bu pay ne kadar büyük olursa olsun, bu ülkelerin halkları değil çokuluslu şirketler yani emperyalist tekeller ve onlarla bütünleşmis küçük bir azınlık yararlanmaktadır.»

Akad tebliğinin sonunda «günümüz kapitalizminin hakim birikimi olan çokuluslu şirketlerin Türkiye'deki faaliyetleri ancak bu şirketlerin Dünya çapındaki stratejileri anlaşıldıktan sonra kavranabileceğini» belirtmiştir. Akad tebliğini şöyle tamamlamıştır:

Türkiye halkının kendi kaynaklarına sahip çıkarak, bunları üretici güclerini geliştirmek için kullanması da bir iyiniyet sonucu değil, emperyalizme ve onların ortağı yerli güclere karşı verilecek uzun ve bilincli bir mücadelenin ürünü olacaktır.»

EMPERYALİZM VE TÜRKİYE'DE MADENCİLİK ALANINDA YABANCI SERMAYE

Kongrede Yıldırım Koç ise «Emperyalizm ve Türkiye'de madencilik alanında yabancı sermaye» konulu tebliğini sundu. «Emekçi halka ait olan doğal kaynakların, emperyalistler tarafından sömürülmesi yurdumuzdaki sınıflar arası sömürü ilişkilerinden ayrı düşünülemez» diyen Koç, ilkin genel olarak emperyalist sömürü daha sonra da özel olarak madencilik alanındaki sömürüye değinmiştir.

Emperyalizmin madencilik alanındaki sömürüsünü de ilkin genel olarak ele alan Koc bu konuda sunları söylemiştir:

Emperyalist ülkeler tüm dünyaya yatırım, tüketim ve ara malları ihraç etmektedir. Üretimin dev boyutlara ulaşması aynı zamanda gereksinmelerin de dev boyutlara ulaşması demektir. Emperyalist tekeller azgelişmiş ülkelerdeki hammedde kaynaklarına bu bakımdan özel bir önem verirler. Nitekim ABD'de manganez üretiminin yüzde 93'ü, krom tüketiminin yüzde 91'i, Aliminyumun yüzde 81'i, nikelin yüzde 71'i ABD dışından sağlanmaktadır. Ve bunlar büyük ölçüde ABD dışında faaliyette bulunan fakat merkezleri ABD'de olan emperyalist tekellerce üretilmektedir.»

TÜRKİYE AÇISINDAN PETROL VE SORUNLARI VE ÇÖZÜM YOLLARI

Kongrenin öğleden önceki bölümünde okunan en ilgi çekici tebliğlerden birini de Petrol Ofisi eski Genel Müdürü ve Mülkiyeliler Birliği Genel Başkanı Ayhan Açıkalın tarafından okundu. *Açıkalın*, Türkiye açısından petrol sorunları ve çözüm yolları konulu tebliğinde petrolü «kritik bir madde ve sanayileşmiş Dünya ile bu dünyaya ayak uydurmaya çalışan kalkınmakta olan ülkeler açısından önemli bir enerji kaynağı» olarak tanımladı. Açıkalın tebliğinde Osmanlı devletinden itibaren petrol sorunlarını incelemeğe başladı ve kısa bir tarihceden sonra günümüzde Türkiye'nin petrol sorunlarına eğildi.

Açıkalın çeşitli arabaşlıklarla şu somut önerileri getirmiştir: «Kendimize yetecek petrolü kendimiz bulmaya mecburuz», «Önce petrol kanunu, hakiki reform kanunu halinde değiştirilmelidir», »TPAO'nun yeterince arama ve sondaj yapabilmesi sağlanmalıdır» ve «Petrol Devlet holding'i kurulmalıdır.»

Açıkalın enerji kaynaklarımızın suya ve kömüre dayanması gerektiğini öne sürmüştür.

MADENCİLİĞİMİZİN EVRİMİNE TOPLU BİR BAKIŞ

Maden Yüksek Mühendisi Yalçın Çilingir, «Madenciliğimizin evrimine toplu bir bakış ve Mr. Ely'nin hazırladığı Maden Kanunu tasarısının bu evrimdeki yeri ve önemi konusunu ele aldı.

Çilingir uzun tebliğinde madenlerimizin tarih içinde nasıl bir «ömürü mekanizmasına alet edildiğini son derece ayrıntılı olarak açıkladı ve görüşlerini kapitalizmin emperyalist aşamaya dönüşmesi süreci içinde temellendirdi.

Yalçın Çilingir'in tebliği şöyle sona erdi:

«Bir ülkedeki yeraltı kaynaklarının doğal sanibi o ülkenin halkıdır. Halk bir ülkede, emperyalizmin çıkarlarıyla kendi çıkarlarını birleştirenlerin dışındaki sınıf ve tabakalardır.»

(Kongrenin devamını gelecek sayımızda vereceğiz)

İzmir Odalararası Koordinasyon Kurulu Belediye Başkanı Alyanak'ı Uyardı

Son belediye seçimlerinde İzmir, İstanbul ve Ankara gibi büyük kentlerde, demokrasiden, ulusal kalkınmadan, fikir özgürlüğünden yana bilinen, geçmişe kıyasla, daha «aydınlık» kişilerin belediye reisliğine seçilmeleri hem büyük kentlerin emekçi kitlelerinde hem de bu emekçi kitlelerin sorunlarına eğilen yurtsever ve ilerici teknik elemanlarda, umut uyandırmıştı. Fakat seçimlerden bu yana geçen süre içerisinde büyük kentlerdeki emekçi kitleler temel sorunlarına gerekildiği şekilde eğilinmediğini ve geçmişteki yönetimin bir ölçüde devam ettiğini görmek talihsizliği ile karşı karşıya kalmışlardı. Bu konuda en fazla hayal kırıklığına uğranan kent ise İzmir olarak niteleniyordu. Nitekim İzmir'in yeni Belediye Başkanı Alyanak, özellikle teknik sorunlarda teknik eleman örgütlerince yapılan bütün uyarıları ve iyi niyetli, yapıcı eleştirileri hiç dikkate almamış, herkesin sikayetçi olduğu Kibar Popülüzmi yerine Alyanak Popülizmini «ikame» etmeğe çalışmıştır. Oysa 25 Nisan 1974 tarihinde İzmir Belediye Meclis Salonunda Belediye Başkanı, Belediye Meclis Üyeleri ve Belediye'de çalışan teknik elemanların da katıldığı bir toplantıda, teknik eleman örgütleri Türkiye teknik elemanlarının genel görüşleri ile birlikte İzmir'deki teknik eleman kitlesinin «özel» görüşlerini de Belediye Başkanı'na iletmişlerdi. Fakat zaman geçtikçe bu görüşlerin hiç dikkate alınmadığı göze çarpmış ve sürekli uyarılara rağmen, geçmişin hatalı tutumunda ısrar edildiği ortaya çıkınca, TMMOB İzmir Odalararası Koordinasyon Kurulu 11.9.1974 tarihinde toplanarak aşağıdaki görüşlerin kamu oyuna duyurulmasına karar vermiştir:

BELEDİYE BAŞKANINDAN HALKÇI TUTUMUNU BELİRLEYECEK SOMUT DAVRANIŞLAR BEKLİYORUZ

25 Nisan 1974 günü Belediye Meclis Salonunda Belediye Başkanı, Belediye Meclis üyeleri ve Belediyede çalışan teknik elemanların bulunduğu bir toplantıya, İzmir'deki mimar, mühendis odaları temsilciler olarak katıldık. Belediye Başkanlığından aşağıda özetlenen isteklerde bulunduk.

1 — Mimar ve Mühendis odaları yatırım ve plânlama kararlarından haberdar olmalıdır. Özellikle nazım plân çalışmaları, imar yönetmeliği çalışmaları meslek odalarına duyurulmalı, kapalı kapılar ardında kalmaktan kurtarılmalıdır.

2 — Binlerce teknik eleman işsizlikten yurt dışına göçerken, yabancı uzman guruplarına sözde karşılıksız kredilerle finanse edilen projeler yaptırılıyor. İzmir'i ilgilendiren bütün sorunların proje çalışmalarını bu yabancı kuruluşlar yapmaktadır.

İzmir Belediyesinin bu tutuma yardımcı olmaması gerekir. Halkımızı temelden ilgilendiren sorunların çözümlerini çıkar çevrelerinin örgütleri veya kadroları ile aramak sorunların çözümü ile çelişkilidir.

Ülkemizin sorunlarına, ancak milli proje bürolarımızın, yurtsever meslek örgütlerimizin çözüm getirebileceği açıktır.

3 — Şehrin görünüm ve yaşantısı ile ilgili kararlarda odalarımızın bilgisine başvurulmalıdır.

4 — Belediye hizmetleri için dört yıllık bir uygulama planı yapılmalı ve odalarımızın bu plana katkısı sağlanmalıdır.

5 — Şehir sorunlarına çözüm araştırmaları için Ankara ve İstanbul'da olduğu gibi odalardan ve çeşitli kamu kuruluşlarından bir danışma kurulu oluşturulmalıdır.

Bu güne kadar bu düşüncelerle yaptığımız girişimlerde geri çevrilmemekle beraber, henüz somut bir tavır değişikliği görmedik.

Kentimizin trafik sorunu çıkar çevrelerinin bazı kuruluşları ve eski kadroların daha önce hazırladığı tezgâhlarda, kapalı kapılar ardında etüd edilmektedir.

Adeta Kibar yönetimi devam etmektedir.

Değişen Kibar populizmi ile Alyanak populizmidir.

Alyanak'ı ciddiyete davet ediyoruz.

Elimizde eski kadrolar ve icraatlarla ilgili somut bilgiler vardır, ancak bunları gerektiğinde açıklayacağız.

Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesi,

Mimarlar Odası İzmir Şubesi,
Orman Mühendisleri Odası İzmir Temsilciliği,
Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi,
Tüted İzmir Şubesi,
Türkiye Yapı Teknisyenleri Derneği Genel Merkezi.
Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi,
Gemi Mühendisleri Odası İzmir Temsilciliği,
Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası İzmir Temsilciliği,
İnşaat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi,
Kimya Mühendisleri Odası İzmir Şubesi,
Maden Mühendisleri Odası İzmir Temsilciliği,

İnşaat Y. Müh. Dr. Vedat Batu Dövüldü

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİNDE KOMANDO TERÖRÜ !..

K.T.Ü. ye alınan öğretim görevlilerinin ve diğer elemanların «komando» niteliği taşımasına çaba sarf edildiği öteden beri dikkatleri çekmekteydi özellikle Prof. Saffet Rıza ALPER'in Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörlüğünü yaptığı dönemde bol miktarda komando transferinin gerçekleştirildiği söylenmekteydi.

Geçenlerde meydana gelen bir olay bu gelişmenin vardığı noktayı belirtmektedir. Alınacak öğretim üyeleri için düzenlenmesi gerekli olan Bilim ve Yabancı Dil Sınavlarının seviyesi ve yeterliliği konusunda doğan endişeler Üniversitedeki bilim adamlarının haklı eleştirilerine yol açmıştır. Rektör bulunmayışından da yararlanıp usulsüz jüri oluşturarak bilimsel bakımdan yetersiz kişilerin üniversiteye asistan alındığı ileri sürülerek sınavların İTÜ tarafından yürütülmesi için yazışma yapılmış ve bu konuda imza toplanmıştır.

Bu konuda ki haklı tepkiler komandoların öfkelenmesine yol açmış ve meslekdaşımız Dr. Vedat BATU, «Seni Dekan çağırıyor» diyerek kandıran ve bir odaya sokup sille tokat saldıran Halil ÜRÜN'ün komplosuna uğramıştır.

Halil ÜRÜN'ün İstanbul Teknik Üniversitesinde kongre basmakla ün kazandığı ileri sürülmektedir. Konya'da demokratik kuruluşlara karşı düzenlenen baskınların elebaşılarından olduğu belirtilen Halil ÜRÜN'ün bu marifetlerini açıklamaktan gurur duyduğu hatta bir keresinde düzenlenen bir öğrenci kongresini tehdit etmek için bu saldırıları kendisinin düzenlediğini ve bunlardan ders alınmazsa devam edeceğini bildiren bir telgraf çektiği de ifade olunmuştur.

Yurduna yararlı olacak mühendisleri yetiştirmekle yükümlü olan bir eğitim kurumunda hazırlanan bu tertipler konusunda ilgili ve yetkilileri uyarırız.

Üyemiz Şadi Dinççağ Üsküp'teki Uluslararası Karikatür Yarışmasında Birincilik Ödülü Aldı

15 Eylül'de Yugoslavya'nın Üsküp şehrinde «6 ncı Dünya Karikatür Galerisi» tarafından düzenlenen «STOP» temalı Uluslararası Karikatür Yarışması'na 403 karikatürcünün 874 karikatürü katıldı ve Şadi Dinççağ'ın karikatürleri birincilik ödülüne lâyık görüldü.

Üyemizin bu uluslararası başarısını yürekten kutlarız. «Gelecek sayımızda Şadi Dinççağ ile yapılan bir sohbeti yayınlayacağız.»

DİKKAT... DİKKAT... DİKKAT...

DUYURU

1— 22/24.2.1974 de toplanan XX. Genel Kurulumuz «1974 den önceki yıllara ait birikmiş ödenti (aidat) borçlarının tümünü 5/Ekim/1974 günü akşamına kadar ödedikleri takdirde, eski yıllardan olan GECİKME FAZLALARI af edilecektir» kararı almıştır.

Aftan yararlanma süresinin bitimine az kalmıştır.

2— XX. Genel Kurulumuz, 1974 den başlamak üzere yıllık ödentiyi 240.— TL. sına yükseltmiştir. «Yılı içinde ödenmeyen ödenti borçları ertesi yılda ödenirse % 50 ve daha sonraki yıllarda ödenirse % 75, gecikme fazlasiyle tahsil olunmaktadır.

3— 6235 sayılı kuruluş kanunumuzun 30. maddesi hükmüne göre, ödenmeyen borçların icra kovuşturmasiyle tahsil etmek zorunluğu vardır. Bu kovuşturma, bir yandan üye ile Oda arasındaki iyi ilişkileri zedelemekte, öbür yandan icra ve avukat giderleri gibi ek külfetler yüklemektedir.

Üyelerimizden hiç birinin bu yolu tercih etmediğine eminiz.

(Üyelerimizin dikkatine sunulur.)

TEKNİK GÜÇ

• 15 günde bir çıkar • İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI'NIN YAYIN ORGANIDIR • ISTANBUL ŞUBESİ TARAFINDAN YAYINLANIR • Sahibi İnşaat Mühendisleri Odası Istanbul Şubesi Adına: ERTUĞRUL TIĞLAY • Yazı İşleri Müdürü: METE AKALIN • Teknik Sekreter: ERHAN GÖMÜÇ • Adres: Halâskârâgazi Cad. No. 35/1 HARBİYE - ISTANBUL • Tel: 48 36 42 - 47 96 57 • Dizgi - Baskı: DİZERKONCA MATBAASI • Tel: 27 79 86 • Yıllık Abone Bedeli: 150 T.L. • Öğrencilere: 50 T.L. • BÜTÜN ÜYELERE PARASIZ GÖNDERİLİR • Basılış Tarihi: 29 Eylül 1974